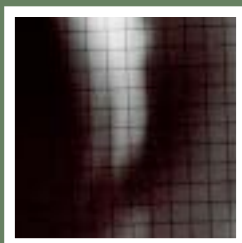

Social pædagogogen

Rask uden tvangsmedicinering

Regeringens lovforslag om, at psykisk syge kan blive tvangsmedicineret i deres eget hjem, er en krænkelse af Grundlovens bestemmelser om boligens ukrænkelighed, mener SL.
– I stedet for tvang bør man bruge de internationale erfaringer med at tilbyde behandling uden tvang, siger Mogens Seider, næstformand i SL.

„Når jeg hører kolleger fra andre lande, kan jeg se, at vi ligger lunt i svinget herhjemme. SL har både indflydelse på faget og på forholdene på arbejdspladsen.“

Samme toner fra Randers til Rio

Udenfor sneg varmen sig sjældent under de 30 grader. Men det var ikke klimaet alene, som lunede. Vi var 820 socialpædagoger fra 22 lande samlet i Uruguay til verdenskongres i den internationale sammenlutning af socialpædagoger, AIEJI.

For mig var det navnlig tankevækkende at opleve, hvordan socialpædagoger i hele verden er optaget af de samme ting.

En af de centrale diskussioner på kongressen handlede om, at vi ikke kan arbejde som socialpædagoger uden at involvere os som personer. Men det gode hjerte gør det ikke alene. Vi må også tænke vores profession ind i et politisk perspektiv. Vi er nødt til at forholde os til, hvilke rammer og vilkår, der gælder for vores arbejde – og dermed for de mennesker, som vi arbejder med.

Vilkårene ser selvfølgelig forskellige ud, alt efter om man er socialpædagog i Randers eller Rio de Janeiro. Men uanset hvor vi er, må vi forholde os til de politiske vilkår for at udøve vores profession. Og når jeg siger forholde os til, mener jeg, at vi skal blande os i alle de politiske forhold, der betyder noget for den måde, vi arbejder på. Vi skal kæmpe for bedre vilkår for

brugere og medarbejdere. Der er forskel på socialpædagogik og velgørenhed.

Når jeg hører kolleger fra andre lande, kan jeg se, at vi ligger lunt i svinget herhjemme. SL har både indflydelse på faget og på forholdene på arbejdspladsen. Vi forhandler løn- og arbejdsvilkår og får relevante lovforslag sendt til høring. Måske er det lidt lettere at være socialpædagog i Randers end i Rio.

En socialpædagog, som arbejder med narkomaner er nødt til at tænke i socialpolitik, fordi politikken lægger rammerne for den socialpædagogiske indsats. Og hvis rammerne ikke er gode nok i Rio – eller i Randers for den sags skyld – må vi åbne munden. Både på vegne af de mennesker, vi arbejder med og for at få ordentlige vilkår for vores arbejde.

De to ting hænger sammen – og derfor kommer vi heller ikke udenom rollen som talerør for samfundets svageste grupper. Det luner, når man mærker modet, entusiasmen og viljen blandt kollegerne – fra Randers så vel som Rio.

På kongressen blev Benny Andersen valgt til præsident for AIEJI. Læs artiklen på side 9.

Foto: Vibeke Toft

Af Benny Andersen
næstformand

Socialpædagogen

ISSN 0105-5399

Ansvarshavende:
Forbundsformand
Kirsten Nissen

Redaktion:
Lone Marie Pedersen
(redaktør)
Kurt Ladefoged
Jens Nielsen
Karianne Bengtzen Blem

Layout: Bodil Hesselbo

Stillingsannoncer:
Lene Jensen, Datagraf
Auning AS, Energivej 75,
8963 Auning
Tlf. 8795 5555,
fax 8795 5544
annoncer@datagraf.dk

Læserindlæg, artikler og
anmeldelser er ikke nød-
vendigvis udtryk for redak-
tionens eller organisatio-

nens mening. Redaktionen
påtager sig intet ansvar for
uopfordret indsendt stof.

Alle artikler i Socialpæda-
gogen kan desuden findes i
bladets elektroniske arkiv
på internettet www.sl.dk

Adresse:
Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9,
1211 København K
Tlf. 3396 2800 kl. 10-15,

Telefax: 3396 2998
redaktionen@sl.dk
www.sl.dk

Abonnement:
Abonnementspris 2005:
753,75 kr. inkl. moms (26
numre)
Løssalg: 35,00 kr. + porto

Tryk og produktion:
Datagraf Auning AS
Oplag: 44.626 i perioden
1.7.04-30.06.05

Redaktionen af 25/05
er afsluttet d. 8.12.05.

Deadline for læserbreve og
stillingsannoncer for 26/05,
der udkommer den 30.
december er torsdag den
15. december kl. 12.
Deadline for 1/06 er man-
dag den 2. jan. kl. 12.

Forsideillustration:
Rasmus Bregnhøj

 Medlem af
Dansk
Fagpessereforening

NORDISK MILJØBEVÆGELSE
1041 Tryksag 105

FAGPESSENS MEDIECENTRUM

I alt for mange år har de været usynlige – børn og unge fra misbrugsfamilier. Men nu sætter et landsdækkende projekt fokus på børnene. Det sker blandt andet i samtalegrupper, hvor børn fra misbrugsfamilier taler med hinanden uden, at forældrene er til stede.

s. 4-8

Tegning: Rasmus Bregnhøj

Stemmer, som ingen andre kan høre. Hver tirsdag mødes en gruppe sindslidende for at dele deres erfaringer som stemmehørere. – Det hjælper at tale med andre stemmehørere, så man ikke føler, at man har helt knald i roen.

s. 14-16

Foto: Kirsten Fich Pedersen

Hun ved hvor skoene trykker. Lisbeth Jensen, formand for de Udviklingshæmmedes Landsforbund, har fået N. E. Bank-Mikkelsen-prisen. Med- og selvbestemmelse for de udviklingshæmmede er fremtidens projekt – også for pædagogerne, mener hun.

s.18-19

Foto: Vibeke Tøft

i Indhold

s. 4

MISBRUGERNES BØRN

Er jeg ikke alene?

s. 7

MISBRUGERNES BØRN

De skal ud af gråzonen

s. 8

MISBRUGERNES BØRN

Hjælpen er på nettet

s. 9

AIEJI

Mister President

s. 10

TVANGSMEDICINERING

Medicin med tvang

s. 11

RECOVERY

Mange kan komme sig uden tvang

s. 12

LEDERNE OG KOMMUNALREFORMEN

Kommuner forsømmer at lytte til lederne

s. 14

PSYKIATRI

Stemmehørernes klub

s. 18

HÆDERSPRIS

Hun ved, hvor skoene trykker

s. 20

NYE BØGER

Et pluk af relevante fagbøger

s. 22

SYNSPUNKT

Udvikling gennem formidling

s. 24

DEBAT

Børn i familier med alkoholmisbrug

Mindst 60.000 familier med et misbrug, vurderer Sundhedsstyrelsen. Men tallet omfatter kun de familier, hvor en af forældrene har været indlagt med en alkoholrelateret sygdom. Derfor er antallet af børn og unge, der må leve med forældrenes misbrug måske så højt som 200.000.

Alkoholafhængighed rammer bredt i alle sociale lag. Misbruget kan påvirke forældre- evnen og medføre, at barnet lever i en verden præget af hemmelighed, tavshed, manglende forældrekontakt og nærhed. Børn i familier med alkoholproblemer har selv risiko for at udvikle psykiske problemer og misbrug. De får sjældent den hjælp, de har brug for, i tide.

Det nationale projekt 'Børn i familier med alkoholmisbrug' er Sundhedsstyrelsens 4-årige og landsdækkende projekt, der skal støtte opbygningen af støtte- og hjælpetilbud til disse børn. Der er bevilget 10 millioner kroner over fire år, og det har betydet, at amterne alt efter størrelse kan ansætte en eller to børnesagkyndige til at stå i spidsen for projektet.

Projektets har fire hovedformål:

- Det skal være med til at sikre, at børnenes behov for støtte vurderes, hver gang en forælder søger hjælp til at håndtere et alkoholproblem.

- Det skal sikre, at familieperspektivet indgår som en systematisk del af alkoholbehandlingen, så det bliver tydeligt.

- Det skal forbedre samarbejdet mellem alkoholbehandlingen og socialforvaltningen, så der bliver faste procedurer for henvisning af klienter til alkoholbehandlingen og for støtte til børnene.

- Det skal sikre, at frontpersonalet i daginstitutioner og skoler kan identificere børnenes problemer, give den nødvendige støtte i det daglige og har kompetencer til at indgå i samspillet med socialforvaltning og alkoholbehandlingen.

Det opnås i for eksempel Vestsjælland Amt blandt andet ved

- at opkvalificere de professionelle via tværfaglige kurser i styrket samarbejde og i at give børnene den daglige støtte,

- at udvikle handlevejledninger, som systematiserer samarbejdet mellem sektorerne og alkoholbehandlingen,

- at udveksle erfaringer mellem alkoholrådgivningen og samarbejdspartnere om amts behandlingstilbud,

- at udvikle et børne-familieperspektiv i alkoholbehandlingen, så forældre tilbydes behandling, og børnene tilbydes støtte via samtalegrupper eller familiesamtaler.

jni

Kilde: www.sundhedsstyrelsen.dk og www.misbrugsfamilier.dk

Er jeg ikke alene?

Samtalegrupper for børn og unge fra misbrugsfamilier er et af redskaberne i et projekt, der har fokus på børnene. Grupperne skal vise børnene, at de ikke er alene, og projektet som sådan skal sikre at misbrugernes børn får den støtte, de har manglet alt for længe

Af Jens Nielsen

Illustration: Rasmus Bregnhøj

MISBRUGERNES BØRN ■ Hun var 12 år, pigen, da hun fortalte, at hun efter at have frosset i to år nu igen følte, at hun kunne få varmen. Og det var mødet med de jævnaldrende og den forståelse, der kom fra de voksne på Misbrugscentret, der lunede.

Pigen er et af de stadigt flere børn fra misbrugsfamilier, der finder støtte og hjælp i et af de nye tiltag, der er vokset frem med det 4-årige landsdækkende projekt 'Børn i familier med alkoholmisbrug', der er sat i gang af Sundhedsstyrelsen for godt et år siden.

De er uden tvivl den største gruppe udsatte børn i Danmark. Vi kan spore 60.000 af dem, fordi deres mor og far har været indlagt på grund af en sygdom, der har med deres misbrug at gøre. Men der er langt flere, der som den 12-årige pige tumler med misbruget mutters alene ude i familier, hvor far eller mor drikker.

Formålet med projektet er netop at ombygge behandlingssystemet, så man får fat i disse ensomme og udsatte børn. Midlet er en tættere sammenhæng mellem alkoholbehandlingen og støttetilbuddene til børnene. Og målet er at styrke børnene ved blandt andet at gøre op med deres forestilling om, at det er deres skyld, at mor eller far drikker – og at de er helt alene i hele verden med at have det sådan.

Et af værktøjerne hedder børnesamtalegrupper. Med familiens accept mødes barnet eller den unge – som den 12-årige pige ovenfor – med 6-8 andre på samme alder og taler om erfaringer og oplevelser. Hører om andre i samme situation – og får tid og plads til at

fortælle om sig selv. Og børnene kender hver især alle tegnene. De ved præcis, hvornår mor eller far begynder at drikke. Ja, sammen med de andre familiemedlemmer fanger de ofte signaler, før misbrugeren selv.

– En af vores kolleger fra Århus Amt plejer at kalde børnene i misbrugsfamilierne for Danmark største antenneforening, fortæller Sara Lindhardt, børnesagkyndig i Frederiksborg Amt.

Er jeg ikke den eneste?

Men selvom de er mange, kender de ikke til hinandens eksistens, og de er ikke altid lette at få øje på for andre, børnene fra misbrugsfamilierne.

Opgøret med ensomheden er det første, der slår igennem, når børnene mødes i samtalegrupperne, fortæller de børnesagkyndige ude på misbrugscentrene.

Ofte kan man næsten høre sten på sten falde fra hjerterne, når børnene og de unge indser, at de langt fra er de eneste, der må zigzagge sig gennem en hverdag med kaos på hjemmefronten og gode miner til slet spil uden for hjemmets fire vægge. Det skuespil kan være særlig hårdt at gennemføre, hvis det er mor – den primære omsorgsperson – der drikker:

– Bare det at snakke om tingene, at få det sagt, gør at barnet ikke føler sig så ensomt. Børnenes oplevelser i familier med alkoholproblemer svarer til de erfaringer, man har med børn af psykisk syge forældre, fortæller Ann Provis.

– I den unge-gruppe (unge mellem 13 og 18 år, red.), jeg følger lige i øjeblikket, er mange af dem faktisk forundret over, at de ikke er alene om at have det sådan. Det er i den grad tabuiseret, og børnene gør alt hvad de kan for at beskytte deres forældre – de vil ikke udlevere dem. Derfor er det også sådan en lettelse og befrielse for dem at fortælle, 'hvordan det er at være mig', siger Sara Lindhardt.

Anbragte i dobbeltklemme

I grupperne er der både hjemmeboende børn og unge, men også en del, der er anbragt, fordi situationen derhjemme var for uholdbar:

- Der er også børn i børne-ungegrupperne der er anbragt uden for hjemmet. Det har måske været den eneste rigtige løsning, men deres situation er ikke altid lettere, fortæller Dorthe Thor.

Erfaringerne fra andre samtalegrupper viser, at de anbragte børn tit ender i et dilemma, hvor de er glade for den omsorg og tryghed, de finder hos plejefamilien, men også opdager, at de i høj grad har bygget deres identitet op omkring alle de praktiske gøremål, de tit står for: Mens de boede hjemme, skulle de sørge for alt muligt - lave mad, gøre rent og så videre. Nu bliver det gjort af deres plejefamilie, men et eller andet sted var det den indsats - den forskel, de gjorde - de overlevede på, rent mentalt. Nu føler de, at de hverken kan bruges til noget det ene eller det andet sted.

Men det kan der findes løsninger på, viser en beretning: En stor dreng på 16 havde i flere år været den, der stod for maden, og da plejefamilien indså, at det var en vigtig funktion for ham, overlod de ganske enkelt madlavningen til ham fire aftener om ugen.

De anbragte børns fokus er, som de hjemmeboendes, oftest ikke dem selv:

- Mange børn er meget optaget af at få deres forældre i behandling. Og det at indgå i en gruppe ligger ofte i forlængelse af at deres forældre kommer i behandling. Og ofte kan de først begynde at forholde sig til deres egne problemer, når de ved at deres forældre går i behandling, siger Sara Lindhardt, og Dorthe Thor supplerer:

- Tit er alkoholproblemer jo også tabu i familien. Familien lukker sig om sig selv. Alkoholproblemerne kan være en usagt hemmelighed, også familiemedlemmerne imellem. Derfor kan det være svært for omgivelserne at sætte fingeren på det præcise problem. Mange børn er derfor helt usynlige eller uden synlige symptomer - og mange af dem vælger også at holde skolen og livet uden for hjemmet som et helle og isolere sorg og frustrationer derhjemme.

Verden vendt på hovedet

Denne isolation gør, at barnet dels begynder at betvivle sine egne følelser, dels opbygger en ansvars- og skyldfølelse i forhold til mors eller fars misbrug. Også her har samtalegrupperne en vigtig funktion:

- Det er virkelig vigtigt at vide, at det du ser, er rigtigt. At du ikke ser syner, når du ser misbruget. Det er meget svært at holde fast i for et barn, for hvis man giver udtryk for det, bliver det tit tilbagevist - af misbrugeren eller den anden forældre, der prøver at holde tingene gående, fortæller Sara Lindhardt.

Den usikkerhed på egne følelser og de mange op- og nedture er særdeles svært at have med at gøre for børnene.

- De her børn lever med konstante nederlag. Det er en stor sorg, at lige meget, hvad man gør, så nytter det ikke. Men mange af børnene her har lært sig at leve med det.

Sara Lindhardt, børnesagkyndig i Frederiksborg Amt

- Det er selvfølgelig rigtig svært at have det her had/kærlighedsforhold til mor eller far. Det er meget svært at leve med uforudsigeligheden, hvor man den ene dag får ros og kram og den næste skæld ud og trusler. Og er der noget, en misbruger er god til, så er det at vende verden på hovedet - i en slags forsvar for det, de er i færd med, fortæller Dorthe Thor.

- Børnene er ikke vant til at tænke på sig selv, de er vant til at fokusere på den voksnes behov - og ofte er det meget smertefuldt for børnene og de unge at holde op med det og begynde at se på sig selv, siger Sara Lindhardt.

Mange af børnene har ganske enkelt ikke haft et klart billede af, hvor dårligt deres liv har været. De har haft alt for travlt med at få hverdagen til at hænge sammen.

Skyld og symptomer

- Mange børn oplever, at det er deres skyld, at forældrene drikker. De er dybt loyale, og de forsvarer den misbrugende forældre. Og hvis det kommer til en skilsmisse, så siger barnet ofte, at det gerne vil bo hos misbrugeren. Man kan blive helt rystet over så loyale, de er, fortæller Ann Provis.

Skyldfølelsen bunder dels i barnets erfaring af, at det ikke magter at få mor eller far til at holde op: Selvom de tigger og afgiver alle mulige løfter, røg den voksne i igen ugen ef-

ter. Fra den erfaring er det ikke langt til at konkludere, at 'det må være mig, der gør noget galt, mig, der er noget galt med'.

Derfor gælder det også om at bryde med de mønstre og roller, der er tildelt de enkelte medlemmer i en misbrugsfamilie. Når børnene deltager i børnesamtalegrupperne, inddrages hele familien. Familien mødes med gruppelederne flere gange under forløbet, og det kan føre til, at forældrene selv begynder i behandling.

- Arbejdet med børnene skal have og har da også en afsmittende effekt - når man påvirker en del af familien, påvirker man det hele. Desværre er det jo også sådan den anden vej: Barnet i en familie med misbrugsproblemer bliver ofte symptom-bærer, som fører roller og mønstre videre i sit eget voksenliv - og måske selv ender med senere i livet at vælge en partner, der er misbruger eller selv risikerer at udvikle problemer med alkohol, siger Dorthe Thor.

- Ikke fordi de foretrækker det sådan, men fordi de kender den rolle, de vil få. Og den tryghedsnarkomani hænger sammen med deres barndom i misbrugsfamilien: Deres loyalitet over for forældrene og det svigt, de oplever gang på gang.

- De her børn lever med konstante nederlag. Det er en stor sorg, at lige meget, hvad man gør, så nytter det ikke. Men mange af børnene her har lært sig at leve med det, siger Sara Lindhardt.

jni@sl.dk

De skal ud af gråzonen

I alt for mange år har de været usynlige og glemt, men nu sætter landsdækkende projekt fokus på de børn, der vokser op med misbrug i familien

Af Jens Nielsen

Illustration: Rasmus Bregnhøj

MISBRUGERNES BØRN ■ Man kender til 60.000, men der er formodentlig langt, langt flere børn og unge, der til daglig lever med konsekvenserne af misbrug i familien. Nogle skøn går på, at det handler om op mod 200.000 eller 12 procent af en børnegeneration, der har misbrug inde på livet.

Enten drikker en af forældrene stadig, eller også er deres

søsætningen er der for alvor ved at komme gang i initiativerne.

Og det er også på tide, mener Ann Provis. Hun er socialpædagog og familierapeut og er som børne-familiesagkyndig tilknyttet Misbrugscentret i Vestsjællands Amt og en af dem, der arbejder meget konkret med børnene, blandt andet via samtalegrupper:

- Der er ganske enkelt tale om et paradigmeskift i alkoholbehandlingen. Fokus er blevet flyttet fra misbrugeren, fra den enkelte voksne, til familien og helheden. Misbrugsproblemer rammer ikke kun den, der drikker. De rammer hele familien, ikke mindst børnene. Mange af de her børn har levet i en gråzone, hvor de har klaret sig, og hvor der ikke

ne- og familieindsatsen på tværs af fag- og personalegrupper:

- Det er vigtigt, at alle personalegrupper kender deres ansvar gennem hele forløbet, og at pædagogen ikke slipper sagen, fordi han eller hun har fået socialforvaltningen inddraget. Man skal vide, hvad man bidrager med, og hvad man er en del af, siger de.

Modvilje, tabu og uvidenhed

Men selv om behovet for en støtteindsats til børnene turde være indlysende, er det ikke uproblematisk at få sådan en indsats op at stå. Der er for eksempel et par såre menneskelige faktorer, der spiller ind, fortæller Jette Nyboe fra Videns- og Formidlingscenter for Socialt Udsatte (VFC Socialt Udsatte). Hun har foretaget en scanning af de tilbud, der er til børn og unge i misbrugsfamilier, og hun peger på to centrale barrierer for at nå frem til børnene:

- For det første ser vi, at forældrene ikke vil acceptere, at deres børn modtager et støttetilbud. Og for det andet er der mange frontmedarbejdere, der ser misbruget som noget privat, som det ikke er deres sag at gå ind i, fortæller hun.

- Som forældre er det meget vanskeligt at se i øjnene, at ens misbrug har konsekvenser - alvorlige konsekvenser - for børnene. Det er langt lettere at indrømme, at man har et problem med misbrug, end at erkende, at man er en dårlig mor eller far. Det er hjerteblodet, siger Jette Nyboe.

Og det fornemmer lærere, pædagoger og andre, der har kontakt med børnene og deres forældre også - og derfor viger de for ofte tilbage fra at gøre noget:

- Vi hører fra flere kommuner, at det er et problem, at det her med misbrug er tabu-belagt blandt mange frontmedarbejdere. Det er selvfølgelig slet ikke alle, men mange lærere, pædagoger og så videre afholder sig fra at gribe ind. Og det er da også virkelig svært, for man bevæger sig jo helt ind i privatsfæren, siger hun.

På den måde kommer det, der bliver gjort, til at tage udgangspunkt i forældrenes behov og ikke i barnets, konstaterer Jette Nyboe.

Op- og nedture

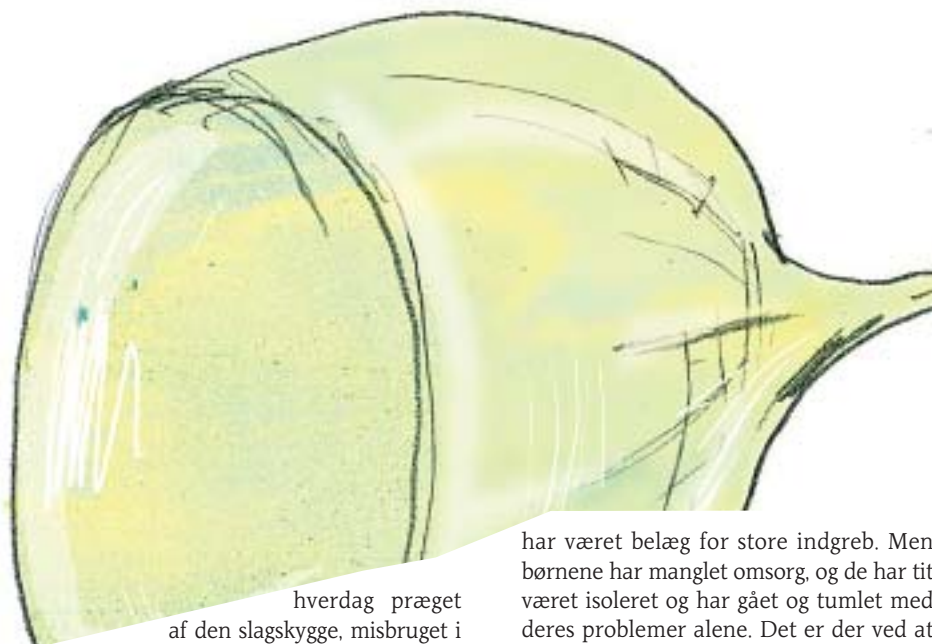
Både i Vestsjællands og Frederiksborg Amt nikker de børne-familiesagkyndige genkendende til disse barrierer.

har været belæg for store indgreb. Men børnene har manglet omsorg, og de har tit været isoleret og har gået og tumlet med deres problemer alene. Det er der ved at blive lavet om på - nu spørger vi systematisk til børnene, og vi har et tilbud til dem, fortæller Ann Provis.

Samme vurdering har de to børnesagkyndige i Frederiksborg Amt, Dorthe Thor og Sara Lindhardt. De er i gang med en systematisk 'oplysning' af personalet i amtets kommuner, som skal lære at inddrage misbrugsbehandlingen og samarbejde om bør-

hverdag præget af den slagskygge, misbruget i mange tilfælde kaster over resten af barndommen. Og børnene kommer fra alle sociale lag - fra deciderede misbrugshjem til på overfladen velfungerende hjem.

På den baggrund har Sundhedsstyrelsen iværksat et fire-årigt landsdækkende projekt, der skal sætte fokus på indsatsen over for børn og unge i misbrugsfamilierne (se tekstboks på side 4), og her godt et år efter

– Misbruget er bestemt ikke noget, man snakker om. Det rammer i alle sociale lag, ikke kun 'ham på bænken'. Ja, tit er det et større tabu, for alkohol er en del af vores kultur, og alle må forholde sig til alkohol, konstaterer Ann Provis fra Vestsjælland.

Men mange misbrugere lever med en illusion om, at familien skam fungerer, og de har ikke noget billede af, hvor ødelæggende deres misbrug er, og hvor meget de svigter. Og bedre bliver det ikke, når manglende viden om alkoholmisbrugets konsekvenser er udbredt blandt mange fagpersoner, der har med børn at gøre:

– Mange fagfolk synes, det er svært at have med alkoholproblemer at gøre – hvordan man handler i forhold til det? – specielt når der skal tales med forældrene om det. Der er masser af myter eller i hvert fald forestillinger om alkoholmisbruget, og hvad det gør ved en familie. Når vi fortæller om det på kurser, er det virkelig en øjenåbner for mange lærere og pædagoger. 'Er det ikke godt nok, hvis der er én ædru forældre i hjemmet', spørger nogen – og det må vi sige, at nej, det er det ikke altid. Den ædru forælder kan blive akkurat lige så dårlig og ustabil over for børnene som misbrugerne, da opmærksomheden samles om misbrugeren, siger Dorthe Thor fra Frederiksborg.

– Desuden kan en ædru periode i mange tilfælde være værre for børnene, hvis de bare går og venter på, hvornår der bliver drukket igen.

– Som socialrådgiver eller børnehavepædagog er det begrænset, hvor meget man ved om de op- og nedture, som børnene og familierne er igennem, og hvor meget de slider, siger hendes kollega, Sara Lindhardt

Også Jette Nyboes udsagn om de voksne, der vender det blinde øjne til, er helt genkendeligt for de børnesagkyndige:

– Der er så mange børn, der har oplevet så mange voksne, der ikke har sagt og gjort noget – og det er noget af det, der nager dem senere her, fortæller Sara Lindhardt.

Og så er der en stor usikkerhed om, hvad man så kan gøre, når man har besluttet sig for at gribe ind:

– Mange aner ikke, hvad de må og kan sige videre, og hvem de skal sige det til, konstaterer Dorthe Thor.

Flydende grænser

Netop derfor bruger de børnesagkyndige en stor del af deres tid på kurser, hvor de opkvalificerer fagpersoner på det sociale og pædagogiske område. Faggrupperne er på kursus sammen, får fælles begrundelser og får sat ansigter på hinanden. Det gør det alt sammen lettere at koordinere indsatsen og respektere hinandens roller, er forhåbningen.

– Og så handler det om at kende egen holdning til alkohol. Ved at lave en alko-

holpolitik for sin egen arbejdsplads kan man få sat ord på, hvor grænsen går for, hvor man skal gribe ind. Hvad gør man for eksempel i forhold til det ellers velfungerende barn, der jævnligt afleveres af en døddrukken far? Mange er faktisk ret usikre på, hvad de selv kan tolerere, og det er rart at kende sine egne grænser, inden man støder på dem, siger Sara Lindhardt.

Men selv misbruget skal fagpersonerne ikke begynde at diskutere med forældrene:

– Set i forhold til børnene handler det ikke om, hvor meget forældrene drikker, men om hvor meget det går ud over forældreevnen. Og vi kan ikke vente på, at det går ud over barnet. De voksne, der omgiver barnet, skal vide, hvilke tilbud og muligheder, der er for at gøre noget, så snart man opdager misbruget, siger Ann Provis fra Vestsjælland.

Muligheder i omvæltningen

Som på mange andre områder er der desuden det, der med et noget åndsforladt udtryk hedder strukturelle problemer:

Det simple faktum, at socialforvaltningen i kommunerne langt fra altid kender til alkoholbehandlingen, fordi den kan foregå anonymt i amtsregi, kan betyde, at børnene ikke får den støtte, de har brug for.

Hjælpen er på nettet

Ny hjemmeside giver helt konkrete råd om og sætter ord på de svære spørgsmål, der skal stilles, hvis man har mistanke om, at et barn lider under misbrug i hjemmet

Af Jens Nielsen

MISBRUGERNES BØRN ■ Hvad gør man, hvis man er lærer og har mistanke om, at når Eva altid kommer for sent, så er det nok fordi hendes mor drikker og lader Eva klare hjemmet?

Hvad gør man, hvis Anders alt for tit bliver hentet i børnehaven af en far, der lugter af sprut?

Hvordan får man stillet det første spørgsmål og indledt den samtale, der er så svær, fordi det er et ømtåleligt emne, og fordi man trænger ind i det, vi opfatter som privat-sfæren? Og hvad er det egentlig for tegn, man skal kigge efter hos det enkelte barn?

Spørgsmålene er mange for de frontmedarbejdere, der har den daglige kontakt med børn og unge, og som oftest er de første udenforstående, der mærker, at der er noget galt.

Nu har Misbrugscentret i Vestsjælland

– Det er jo altid svært at få de her tværspektorielle indsatser til at virke. Det handler ikke om, at der er specielle problemer i socialforvaltningerne, de har såmænd redskaberne til en helhedsorienteret indsats, men der er rigtig mange faktorer i spil i de her sager. Derfor er der behov for, at der hele tiden er en primus motor til at holde tingene i gang og binde indsatserne sammen, siger Jette Nyboe og understreger, at det krævet „en utrolig stor faglighed“ at holde balancen mellem at yde hjælp og krænke folks privatliv.

Hun mener, at kommunalreformen, der ellers medfører stor usikkerhed på misbrugsområdet, som overgår til kommunerne, netop i forhold til børnene og helhedsindsatsen kan agere murbrækker. Og det er Ann Provis fra Vestsjælland enig i:

– Vi giver tilbud til kommunerne om en opkvalificering af nøglepersoner, så de bliver i stand til at se problemet og handle. Faktisk ser jeg de opbrud, der er i gang rundt om i kommunerne som en mulighed for at komme ind og få forvaltningerne i tale. Vi kommer med et konkret værktøj, som de kan bruge til en ny opgave, siger hun.

jni@sl.dk

Amt lanceret en ny hjemmeside – www.misbrugsfamilier.dk – hvor lærere, pædagoger og andre fagpersoner kan hente meget konkret hjælp til at få stillet de rigtige spørgsmål – få taget 'den nødvendige samtale' – og til at gå videre med sagen på den rigtige måde.

Hjemmesiden er udformet som en præcis vejledning og er deltaljeret ned i spørgsmåls-niveau. Den indeholder deciderede tjeklister, som kan sikre, man kommer hele vejen rundt og har det rigtige afsæt for at handle og give relevante oplysninger videre.

– Hjemmesiden er vores bud på, hvordan man spreder den konkrete viden. Andre amter har valgt at lave handlevejledninger og pjecer, og det ligger sådan set også på siden. Men så giver den også mulighed for at melde tilbage og stille spørgsmål direkte gennem brevkassen, fortæller Ann Provis, børnefamilie-sagkyndig i amtet.

Siden er allerede godt besøgt, og selvom det er Vestsjællands Amt, der står bag, er resten af landet mere end velkomne til at kigge med.

– Der er jo ikke én måde at gøre tingene på. Her kan man udveksle ideer og erfaringer, og på den måde kan hjemmesiden forhåbentlig virkelig blive et arbejdsredskab, siger Ann Provis.

jni@sl.dk

Benny Andersen, næstforbundsformand i SL, blev i november valgt til præsident for organisationen AIEJI. (Arkivfoto: Lars Bahl)

Mister President

SL's næstformand Benny Andersen blev på den 16. AIEJI-kongres i Montevideo valgt som præsident for den eneste verdensomspændende professions-organisation for socialpædagoger

Af Kurt Ladefoged

AIEJI ■ Efter kampvalg, hvor han fik 80 procent af stemmerne i bestyrelsen (11 mod 3), blev SL's næstformand Benny Andersen valgt til ny præsident, da AIEJI i sidste måned afviklede sin kongres i Montevideo, Uruguay.

AIEJI er den franske forkortelse for Association Internationale de Educateurs Sociaux, fordi det i sin tid blev etableret på initiativ af franskmændene. AIEJI består både af organisationer, institutioner og enkeltmedlemmer. På engelsk hedder den International Association of Social Educators.

At Benny Andersen blev valgt skyldtes et bredt ønske i bestyrelsen om at forankre lederskabet i en professions-organisation. Og da SL både repræsenterer udøvere af socialpædagogik som profession og forhandler deres løn og ansættelsesvilkår, pegede bestyrelsesmedlemmerne fra såvel de europæiske lande, fra USA og fra de latinamerikanske lande på Benny Andersen.

– Som præsident ønsker jeg at styrke socialpædagogikken som profession i hele verden blandt andet ved at give socialpædagogerne i de enkelte lande nogle værktøjer til at markere sig kraftigere over for deres egne regeringer og øvrige beslutningstagere, siger Benny Andersen.

– Gennem de seneste fire år har vi været i gang med at styrke AIEJI organisatorisk, så vi nu er klar til at tage det næste skridt hen mod at markere os mere politisk. Man kan ikke udskille det at arbejde som socialpædagog fra det politiske perspektiv – altså de betingelser du udøver dit fag under.

– Det er blandt andet, hvad AIEJI skal bruges til. Det indebærer også at være talerør for de mennesker – dem vi er sat til at tage os af – som ikke har andre til at tale for sig.

Global debat

Socialpædagogerne i Europa har således lavet en europæisk platform, som er blevet præsenteret for EU.

– Her har vi blandt andet plæderet for at sikre et ensartet højt uddannelsesniveau for socialpædagoger i alle EU-lande, siger Benny Andersen.

– Noget der slog mig på kongressen var, at kampen om at placere socialpædagogikken som en selvstændig profession også foregår i alle øvrige lande. Man ønsker at positionere faget over for eksempel pædagoger på daginstitutioner, lægevidenskaben lærerne og tilsvarende faggrupper.

– Man erkender i større og større grad, at „det gode hjerte“ ikke er nok, men at man også må se på den holdningsmæssige, teoretiske og uddannelsesmæssige vinkel. Det er altså en diskussion, vi ikke kun har i Danmark. Den foregår world wide, konstaterer Benny Andersen.

Lars Steinov, der er forstander på dag- og døgncentret Enghaven i København, blev genvalgt til generalsekretær.

Startede i 1949

Den spæde begyndelse til AIEJI blev taget i slutningen af 1940'erne, da den franske højkommisær i Tyskland skrev til franske, hollandske og tyske kolleger om at organisere et internationalt møde om problemer-

ne ved at opdrage adfærdsvanskelige børn og unge.

Formålet med mødet, der blev holdt i april 1949, var i eftervirkningerne efter Anden Verdenskrig at fremme forståelsen mellem de tyske og franske socialpædagoger, der arbejdede med adfærdsvanskelige unge.

Der blev holdt flere møder og deltagerkredsen voksede også med stadig flere lande. I 1951 på en konference besluttede man at danne en egentlig organisation AIEJI. Her blev også ideen til organisationens logo „Den springende gazelle“ født.

Det skete på en lidt kuriøs måde, da deltagerne fra de øvrige lande blev fascineret af vejskilte i de mørke skove, der advarede mod passage af vilde dyr. De syntes, at det springende rådyr med sine to horn – der senere blev udviklet til en gazelle – passede fint til den spirende bevægelse, der skulle arbejde med de „vilde“ børn og unge.

Logoet blev præsenteret på den 3. kongres i 1956.

I starten var AIEJI kun samlingspunkt for socialpædagoger, der arbejdede med børn og unge. Men nu omfatter organisationen også socialpædagoger, der arbejder med voksne handicappede, udviklingshæmmede, sindslidende – ja hele det socialpædagogiske arbejdsfelt.

SL var vært for den 10. kongres i 1982.

kl@sl.dk

Medicin med tvang

SL advarer mod lovforslag, der indebærer, at psykisk syge med politiets hjælp kan hentes i deres hjem for at blive tvangsmedicineret på et psykiatrisk hospital

Af Kurt Ladefoged

Arkivfoto: Lars Bech/Scanpix

TVANGSMEDICINERING ■ Hvis det står til regeringen, skal det snart være muligt – om nødvendigt med politiets hjælp – at hente psykisk syge i deres hjem og tvinge dem til ambulans medicineret på et hospital. Det fremgår af det lovudkast til ændring af psykiatriloven, som indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen (V) har sendt til høring.

SL er også blevet bedt om at afgive høringssvar. Og i det advarer SL kraftigt mod at indføre den slags tvangsforanstaltninger.

„Vi finder, at forslaget om ambulans tvang vil være en krænkelse af Grundlovens bestemmelse om boligens ukrænkelighed. Desuden finder vi, at det vil krænke den enkeltes selvbestemmelse, integritet og værdighed“, hedder det blandt andet i høringssvaret.

SL's næstformand Mogens Seider mener, at lovforslaget, hvis det realiseres, kan få den konsekvens, at det sender de sindslidende på gaden:

– Hvis vi henter psykisk syge mennesker i deres hjem, risikere vi, at de går hjemmefra. Så frem for at lade politiet hente psykisk syge i deres hjem, hvis de ikke tager deres medicin, bør man i højere grad bruge de mange internationale erfaringer med behandling uden tvang, siger Mogens Seider.

Står i et dilemma

– Vi må erkende, at vi står i et dilemma, når vi gerne vil sikre, at folk får mulighed

for at leve et værdigt liv og på den anden side kun har fantasi til at sikre dette ved at bruge fysisk magt. Fra vores folk i socialpsykiatrien hører jeg også advarsler mod at tvinge de sindslidende til at tage medicin. Det hindrer den pædagogiske indsats, som vil kunne hjælpe mange på en bedre måde, siger Mogens Seider.

Tommy Neesgaard er forstander på Tofte i Kværndrup, der er et nyindrettet socialpsykiatrisk botilbud i Fyns Amt. Han erkender også, at man ofte står med et dilemma, når man har med psykisk syge mennesker at gøre:

– Hvornår er der tale om omsorgssvigt, og hvornår er der tale om overgreb, når en person er ved at blive psykotisk, fordi vedkommende ikke tager sin medicin? Det er et dilemma, som vi altid vil stå i. Et andet dilemma er, at erfaringerne viser, at for hver gang et menneske har et alvorlig psykotisk gennembrud, jo flere færdigheder mistes.

– Men på trods af ovenstående dilemmaer, tror jeg ikke på, at tvang hjælper over for folk, der ikke er indlagt. Det vil være et skråplan at udvide tvangen til folks eget hjem. Det løser ingenting, siger Tommy Neesgaard.

– Vi lægger i stedet vægt på at tale med beboerne om deres problemer og give dem gode sociale relationer. Det indebærer også, at vi taler om fordele og ulemper ved at tage medicin. For mange er der tale om ubehagelige bivirkninger ved at tage medicin, og derfor fravælger de medicinen.

– De fleste mennesker med sindslidelser tager på trods af eventuelle bivirkninger gerne deres medicin, fordi de af erfaring ved, at det går galt, hvis de ikke gør det.

– Samtidig er der også beboere, der føler, at det er ved at gå galt og lader sig indlægge en periode – simpelthen for tryghedens skyld. Så kan de vende tilbage igen, hvorefter vi i det socialpsykiatriske system genoptager relationsarbejdet og prøver

forfra. Blandt andet ved anvendelse af recovery-tilgange, som får mange til at få det meget bedre. Desuden kan læger jo fortsat tvangsindlægge folk ud fra behandlingsmæssige eller farekriterier, hvilket jeg tror er bedre end tvangsbehandling i deres eget hjem.

Tommy Neesgaard tilføjer, at det især er yngre mennesker, der bryder ud af et behandlingsforløb, fordi de ikke kan bære diagnosen og udsigten til at skulle være i behandling resten af deres liv. Og så vil han godt have genoplivet tanken om at lave medicinfri psykiatriske afdelinger, der er gearret til at rumme mennesker, der lider af psykisk sygdom.

De skal tvinges

Lovforslaget retter sig mod de patienter, der er blevet udskrevet efter at have været indlagt til psykiatrisk behandling. Her kan en betingelse for udskrivningen være, at patienten underkaster sig en tidsbestemt tvungen opfølgning efter udskrivningen.

Det kan ske, hvis der er mistanke om, at patienten efter udskrivningen vil ophøre

med at følge den behandling, der er nødvendig for patientens helbred.

Det er en absolut skærpelse i lovforslaget, at der nu alene kan iværksættes tvang af hensyn til patientens helbred og ikke som tidligere, hvis patienten udelukkende var til fare for sig selv eller andre.

Det betyder, at patienten kan pålægges at møde op på en psykiatrisk afdeling for at indtage sin medicin, og hvis pågældende ikke møder op, kan afhentes af politiet.

Regeringen gør i lovforslaget meget ud af at betone, at der er tale om patienter med alvorlige sindslidelser, der udsættes for en betydelig helbredsrisiko ved ikke at modtage nogen form for behandlingsmæssig eller social støtte.

Der kan for eksempel være tale om patienter, der lider af skizofreni og samtidig har misbrugsproblemer eller store sociale problemer, anføres det i regeringens bemærkninger til lovforslaget.

SL's hørings svar kan læses på www.sl.dk/nyhedsarkiv

kl@sl.dk

Den omstridte paragraf

Her er udkastet til den nye lovparagraf, der vil gøre det muligt at tvinge psykisk syge i medicinsk behandling: Lovændringen skal i givet fald træde i kraft den 1. januar 2007.

§ 13 d. Overlægen kan træffe beslutning om tidsbegrænset tvungen opfølgning efter udskrivning, hvis der på baggrund af den aktuelle indlæggelse findes at være en begrundet frygt og nærliggende risiko for, at patienten efter udskrivning vil ophøre med at følge den behandling, der er nødvendig for patientens helbred, og hvis

1) patienten i mindst ét tilfælde har undladt at følge den behandling, der er anført i en udskrivningsaftale eller koordinationsplan, og

2) patienten i de seneste 3 år forud for den aktuelle indlæggelse er blevet tvangsindlagt mindst 3 gange, og

3) patienten i forbindelse med den aktuelle indlæggelse blev tvangsindlagt eller er blevet tvangstilbageholdt.

Stk. 2. Overlægens beslutning om tvungen opfølgning efter udskrivning kan alene indeholde et pålæg til patienten om at møde op til medicinering i det psykiatriske sygehusvæsen.

Stk. 3. Hvis patienten ikke møder op til medicinering, kan patienten afhentes af politiet.

Medicineringen af patienten kan i disse tilfælde alene foregå på en psykiatrisk afdeling.

Stk. 4. Ved medicineringen i forbindelse med den tvungne opfølgning efter udskrivning skal der anvendes lægemidler, for hvilke man kender patientens reaktion, herunder evt. i depotform.

Stk. 5. En beslutning om tvungen opfølgning efter udskrivning kan være gældende i indtil 3 måneder efter udskrivning af patienten.

Stk. 6. Hvis der er en begrundet frygt og nærliggende risiko for, at patienten ved 3 måneders periodens udløb, jf. stk. 5, vil ophøre med at følge den behandling, der er nødvendig for patientens helbred, kan overlægen træffe beslutning om, at den tvungne opfølgning efter udskrivning forlænges i indtil 3 måneder. Yderligere forlængelse af den tvungne opfølgning efter udskrivning kan ske for indtil 3 måneder ad gangen, dog således at patienten maksimalt kan være undergivet tvungen opfølgning efter udskrivning i 12 måneder.

Mange kan komme sig uden tvang

Ved at bruge recovery-tilgange i den psykiatriske behandling kan mellem halvdelen og to tredjedele af de, der er diagnosticeret med skizofreni komme sig og leve et liv, som ikke er domineret af at være patient eller klient

Af Kurt Ladefoged

RECOVERY ■ I sit hørings svar til lovforslaget om at kunne tvangsmedicinere mennesker med psykiske lidelser, der er udskrevet fra hospital, anbefaler SL, at man i stedet kigger på internationale erfaringer, hvor der tilbydes behandling uden tvang.

Et sådant perspektiv til behandling uden tvang er den såkaldte recovery-model eller på dansk „at komme sig“, som er en vifte af tilbud i behandlingen og den sociale støtte, som den enkelte selv skal kunne vælge efter hvad der giver mening for vedkommende. Anvendelsen af recovery har man gode erfaringer med blandt andet i USA, New Zealand og i det øvrige Skandinavien.

Især er recovery velegnet over for skizofrene, som netop er den gruppe, som rege-

ringen vil lave tvangsforanstaltninger over for, hvis de ikke de ikke vil tage den beordrede medicin.

At op mod to tredjedele af mennesker diagnosticeret med skizofreni kan komme sig blev blandt andet afsløret af den amerikanske forsker Courtenay Harding på en konference i Boston i 2002. Alle de mennesker, der deltog i Hardings undersøgelser var diagnosticeret med alvorlige sindslidelser, herunder skizofreni.

Men efter at have gennemgået en recovery-proces var alle disse mennesker i vellønnede stillinger og mange havde fået lederjob.

Sådan kan man komme sig

Recovery er ikke et entydigt begreb, fremgår det af bogen „Recovery på dansk“, som blandt andet SL's socialfaglige konsulent Ditte Sørensen har været med til at skrive, og som ovennævnte eksempel er hentet fra.

Det er ikke noget nyt og smart begreb. Alle kender til begrebet at komme sig efter alvorlig sygdom, ulykke eller alvorlig sorg – ofte med hjælp fra kompetente mennesker, der kan gå ind og støtte på rette måde. Så man dermed selv kan få kompetencer til at komme videre.

I en amerikansk pilotundersøgelse (Ralph fra 2000) med en brugergruppe i Ohio blev der spurgt til, hvad de professionelle indsats havde betydet for dem i recovery-processen. Det de professionelle gjorde var at:

- Opmuntre min selvstændige tænkning

- Behandle mig på en måde, der hjælper min recovery-proces

- Behandle mig som ligemand i tilrettelæggelsen af min hjælp

- Give mig frihed til at begå mine egne fejltagelser

- Møde mig i tillid til, at jeg kan skabe min egen fremtid

- Lytte til mig og tro på det, jeg siger

- Se og anerkende mine evner

- Arbejde sammen med mig om at finde frem til de tilbud og de ressourcer, jeg har brug for

- Er der, når jeg har brug for nogen at tale med

- Lære mig om den medicin, jeg tager

Også i New Zealand er man opmærksom på, at en recovery-orienteret indsats kræver professionelle med besiddelse af recovery-kompetencer. Det vil sige, at de har en omfattende faglig viden om mennesker med psykisk sygdom, men at de også respekterer de psykisk syge som selvstændige mennesker, der har rettigheder og fortjener at blive behandlet med respekt og værdighed.

Magt hæmmer

En anden amerikansk undersøgelse foretaget af Steven Onken i 2002 blev patienterne spurgt om, hvad de opfattede som fremmede eller hæmmende faktorer på en række områder i bestræbelsen på recovery.

Her nævnte de udtrykkeligt, at magtforskelle mellem professionelle og brugere blev opfattede som en væsentlig barriere for recovery-processen. Ligeledes blev magtanvendelse, skjult tvang og paternalisme nævnt igen og igen. Også fornemmelsen af at blive behandlet som børn blev opfattet som stærkt hæmmende for at komme sig.

Derimod blev det oplevet som fremmede oplevelse, at relationen mellem den professionelle og brugeren bygger på partnerskab og samarbejde.

„Recovery på dansk – at overvinde psykosociale handicap“ er udgivet på forlaget Systime Academic. www.systime.dk

Læs mere om recovery på www.sl.dk/socialpædagog

kl@sl.dk

Kommuner forsømmer at lytte til lederne

Lederlandsmødet blev afviklet i kommunalreformens tegn. Men der var også tid til at diskutere ledernes forhold til SL

Af Kurt Ladefoged

LEDERNE OG KOMMUNALREFORMEN ■ At såvel lederne som alle ansatte på de socialpædagogiske arbejdspladser lever i en turbulent tid gennemsyrede årets landsmøde og konference i SL's ledersektion. Fra musikeren Peter Bastian over tidligere generaldirektør Christian Nissen til Zentropa-direktør Peter Aalbæk Jensen gav hver især helt forskellige og meget underholdende bud på, hvordan man navigerer igennem usikre tider.

På det mere jordnære plan beklagede ledersektionens formand Ib Poulsen, at kommunerne i alt for beskedent omfang inddrager lederne på de socialpædagogiske arbejdspladser, når de lægger deres strategier for overtagelse af børne- og ungeinstitutionerne:

- Mange kommuner er i denne tid i gang med overvejelser om ændrede strategier i forbindelse med brugen af institutionerne. I disse overvejelser er det ikke mit indtryk, at man i tilstrækkeligt omfang trækker på den viden og ekspertise, der ligger i institutionerne.

- Det er beklageligt, da den amtskommunale viden heller ikke overføres før den 1. januar 2007. Men netop i dette år drøftes meget vigtige strategiplaner for området i kommunerne, uden at kommunerne har det nødvendige kendskab til virkeligheden.

- Alt i alt kan man sige, at situationen er temmelig mudret. Man ved, hvor man er placeret, men mange ser stadig stor usikkerhed om, hvordan fremtiden vil forme sig, sagde Ib Poulsen.

Ser mudret ud

Han kunne konstatere, at situationen på handicapområdet ser om muligt endnu mere mudret ud.

Som udgangspunkt skal de nye regioner overtage de nuværende amtslige sociale tilbud bortset fra institutionerne til børn og unge med adfærdsvanskeligheder. Men kommunerne kan inden den 15. februar 2006 beslutte også at overtage øvrige sociale institutioner.

- Forventninger fra amterne og også fra SL var, at kommunerne ville have cirka 25 procent af pladserne, mens de resterende 75 procent ville gå til regionerne. Nu ser situationen ud til at blive lige omvendt. At 75 procent vil gå til kommunerne.

- Det var da også forventningen, at det var lykkedes at overbevise alle om, at selv om kommunerne blev større, var der ikke det fornødne klientgrundlag til at etablere pladser til de mange specialgrupper, som er på tilbudene.

- Men det har kommunerne tilsyneladende ikke villet høre på. De er åbenbart af den opfattelse, at køb og salg af pladser hos hinanden er at foretrække frem for at købe pladserne af regionen.

Ib Poulsen sagde videre, at man så kan spørge sig selv om, hvad årsagen er til dette. Og han mente, at der nok var flere:

- Jeg tror, at amterne i alt for stort omfang har haft deres fokus rettet mod regionerne og derfor i deres oplæg har skudt langt over målet i bedømmelsen af, hvad kommunerne kunne klare. Det er i hvert fald opfattelsen i Kommunernes Landsforening.

- I nogle tilfælde har kommunerne eller kommunaldirektørerne fået volumensyge og har ikke kunnet få nok. Det kan også være pay-back fra kommunerne over for storebror amtet. Endelig handler det måske mest af alt om selvstændighed og økonomi. Når kommunerne nu selv skal til at betale hele gildet, vil de også bestemme, hvad der skal serveres, konstaterede Ib Poulsen.

Fortsat debat om mellemledere

Landsmødet bakkede op om SL's udspil om fremtidens lederpolitik med nogle konkrete forslag til, hvordan lederpolitikken kan blive mere konkret og aktiviteter blive sat i gang.

Debatten viste, at der i ledersektionen stadig er delte meninger om, hvorvidt mellemledere skal optages i ledersektionen. Flere ledere er af den overbevisning, at A-lederne (ledere med ansættelses- og afskedigelsesret) stadig har brug for deres eget forum og for eksempel ikke kan få varetaget deres interesser af arbejdspladsens tillidsrepræsentant.

Men der var også den udbredte opfattelse, at der vil være emner, som ledere og mellemledere udmærket kan diskutere og arbejde med i fællesskab.

kl@sl.dk

PLS har begravet pædagogikken

Totusinde sortklædte pædagogstuderende fra hele landet gik den 29. november tavse gennem de københavnske gader, bag en kiste med påskriften Pædagogikken. Mærket af stor sorg fulgte de kisten til Christiansborg Slotsplads for at sige et sidste farvel til deres allerkæreste –

pædagogikken. Afdøde lå i kisten, og skuespiller Anne Marie Helger forestod begravelsesceremonien. Pædagogstuderendes LandsSammenslutning (PLS) havde arrangeret begravelsen.

– Den symbolske begravelse var en understregning af pædagogstuderendes be-

kymring over nedskæringer på uddannelsen og vrede over undervisningsminister Bertel Haarders manglende vilje til at ændre på uddannelsens mest åbenlyse problem: den lønnede praktik, siger Helene Bjerregaard, formand for PLS.

Imp

Stiller skarpt på kommunekassen

Af Bille Sterll

To nye pjecer gennemgår amter og kommuners udgifter fra 1999 til 2005 og budgetterne for 2006.

Hvor mange penge brugte amter og kommuner på børn, unge og handicappede sidste år? Og hvor meget har de tænkt sig at bruge næste år? Svarene står i to nye pjecer fra Det Kommunale Kartel. Pjecerne stiller skarpt på henholdsvis udgifterne de sidste seks år og budgetterne for næste år.

Kommunernes og amternes udgifter 1999-2005

Flere ældre og børn skal deles om den samme pose penge til ældreservice, skoler og

pasning. Den kommunale service har svært ved at følge med under regeringens stramme økonomiske vækstrammer. Det viser denne gennemgang af kommunernes og amternes regnskaber.

DKK sætter fokus på regnskaberne, fordi de siger mest om den faktiske udvikling i udgifterne i kommuner og amter.

For første gang udgives en systematisk gennemgang af kommunernes og amternes regnskaber fra anden side end arbejdsgiverne.

Ekstra fokus på budgetarbejdet i 2006

Langt den største udgift i de kommunale budgetter er lønudgifter. Hvad kan medarbejderne gøre for at få indflydelse på, hvordan de nye kommuner skruer budgetterne sammen? Det fortæller DKK i denne pjecer, som især henvender sig til medarbejdernes repræsentanter i de kommuner, der skal lægges sammen.

bis@sl.dk

Hent pjecerne på DKK's hjemmeside
<http://www.dkk.dk/index.asp?Top-enu=3&TopMenu2=18>

Oprindeligt var det kun meningen, at socialrådgiver Marianne Holst skulle deltage i opstartsfasen, men det viste sig, at brugerne havde behov for at hun blev i længere tid. Det er dog stadig meningen, at gruppen på sigt skal være helt brugerbaseret.

Stemmehørernes

Hver tirsdag mødes en gruppe sindslidende for at dele erfaringer med et fælles problem: Stemmer, som ingen andre kan høre

Af Maria Rørbæk
Foto: Kirsten Fich Pedersen

PSYKIATRI ■ Inden mødet begynder, gør June opmærksom på, at der kommer en forstyrrelse:

– Jeg har bedt Anders sætte sin mobiltelefon til at ringe, når jeg skal have min medicin. Hvis jeg glemmer den, kommer jeg til at kravle langs panelerne i aften, forklarer hun.

De andre nikker.

Alle kender til medicin og psykiske lidelser.

Det er tirsdag eftermiddag i et kælderlokale lånt af Lyngby Kirke uden for København.

Fire sindslidende mennesker, Pukky Osi Pedersen, June Johansen, Anders Mainz og Else Dideriksen samt socialrådgiveren Ma-

rienne Holst, har bænket sig omkring det lyse bord, hvor de hver uge taler om at høre stemmer.

– Formålet er hjælp til selvhjælp via udveksling af erfaringer, fastslår Marianne Holst.

Som altid begynder mødet med en runde, hvor alle på skift fortæller, hvordan det går.

Pukky indleder.

Hun er den, der er nået allerlængst, og efter et længerevarende recovery forløb på det socialpsykiatriske botilbud Slotsvænget i Lyngby, er hun holdt op med at høre stemmer. (Læs om recovery-projektet i artiklen „Nu ligner træerne træer“, *Socialpædagogen* nummer 19 2005).

– Det må være dejligt, udbryder en af de andre.

– Hvis I forestiller jer, at jeres stemmer pludselig ikke var der mere, hvordan tror I så, I ville have det, spørger Pukky.

– Jeg tror, jeg ville få en masse energi, lyder et gæt.

– Ja, det troede jeg også, men det er faktisk svært, svarer Pukky.

– Jeg tænker, at du godt kan blive lidt ensom, siger Marianne.

– Nej, det er ikke så svært. Jeg har flere støttepersoner, og jeg har også Distriktspsykiatrien. Det, der er svært, er alle de ubehagelige ting, der er sket i mit liv. Før vidste jeg jo godt, at det var sket, men det blev holdt på afstand af stemmerne. Nu hjælper det mig at fortælle om de ting, jeg har været igennem. En lille bid ad gangen. Lidt om ét seksuelt misbrug. Lidt om at være narkoluder. Lidt om aborten, forklarer Pukky.

– Hvad med synshallucinationerne, spørger Marianne.

Pukky Osi Pedersen (til venstre) er den i gruppen, der er nået allerlængst. Hendes historie giver håb til de andre.

klub

- De er også væk. Der er kun nogle skygger tilbage.

- Hvem skulle have troet det, hvad, siger Marianne begejstret med adresse til resten af gruppen.

- Ja, så er der håb for os andre, svarer en af de andre.

Forstår hinanden

Marianne Holst lægger vægt på, at brugerne selv kommer til orde.

- Jeg er jo ikke ekspert på det at høre stemmer, så min rolle er mere at hjælpe brugerne med at udtrykke sig ved at stille spørgsmål, siger hun.

Marianne forsøger også at skabe en behagelig stemning.

- Vi kan sagtens lave pjat. I begyndelsen, da vi skulle beslutte forskellige ting ved afstemning, spurgte vi: Hvor mange stemmer er vi lige nu? Selv om brugernes hallucinationer føles helt virkelige for dem, kan de nogle gange trække sig ud og se det udefra. Se at det er mærkeligt, siger hun.

Fortællerunden går videre, så Else er i fokus.

- Der er også sket forandringer med mig, siger hun.

Den 59-årige kvinde, der bor på et soci-

alpsykiatrisk botilbud, har hørt stemmer i 32 år. Hendes værste hallucination er Manden.

I pausen forklarer hun *Socialpædagogen* om ham:

- Jeg hører ham ikke kun. Jeg ser og mærker ham også. Han puster på mig, niver mig og ånder på mig. Han gør kun grimme ting ved mig, for eksempel siger han, at jeg skal spændes fast bag en bil og slæbes hen ad jorden, eller at jeg skal stikke en rosenkrans ned i halsen. Han siger det ikke kun. Jeg mærker, hvordan det er.

De andre i gruppen har før hørt Else fortælle om Manden og i fortællerunden nøjes hun med en opdatering:

- Nattevagten (på hendes socialpsykiatriske bosted, red.) har taget Manden med hjem i sit pengeskab og låst ham inde, og nu kan jeg ikke mærke ham så meget mere. Jeg har også købt en stor sort panter af stof, der jager Manden væk, fortæller hun.

Else har tidligere fortalt de andre, hvordan hun er præget af angst og for eksempel har været bange for, at der skulle ske hende noget, hvis hun gjorde rent.

- Men i sidste uge tørrede jeg støv af alene i en time. Med lukket dør.

June Johansen er glad for muligheden for at kunne tale åbent om stemmerne.

- Yeah, udbryder gruppen, mens armene løftes bordet rundt.

- Men jeg har altså stadig stemmen, der siger, at jeg skal tage livet af mig. Jeg tør ikke tage bad alene endnu, fortsætter Else.

- Jeg er glad for, at du siger endnu. Endnu, gentager Pukki.

- Så siger du også, at du kan komme til det.

Else smiler.

- Ja, det håber jeg.

Så smider hun trumfkortet:

- Jeg tog bussen alene hjem i søndags.

- Flot!

Igen er der rosede ord bordet rundt.

Else smiler igen.

Anders Maintz fortæller de andre om oplevelsen af, at alting bliver blankt og smuldrer i hovedet.

Farvel og tak for i dag. Else Dideriksen (til højre) får et knus af Marianne Holst, inden hun tager hjem.

– Ja. Jeg har også glædet mig til at fortælle jer det.

Får håb af hinanden

Marianne Holst mener, at brugerne kan give hinanden en anden opbakning end den, de kan få fra professionelle.

– De andre ved, hvad det handler om, og kan støtte ved for eksempel at sige: „Det har jeg også prøvet. Det er forfærdeligt.“ Det hjælper også, når nogle af dem, der er længere fremme i processen fortæller de andre om det, fordi det giver håb. Ved at tale åbent om deres hallucinationer finder brugerne ud af, at de har handlemuligheder, siger hun.

30-årige June udtrykker sig således:

– Det hjælper at tale med andre, der også hører stemmer, så man ikke føler, at man har helt knald i roen.

Da runden når til hende, fortæller hun, at hun har det skidt og gør skade på sig selv.

– Hvordan gør du, spørger Pukki.
– Ja, det er ikke mere end en uge siden, at jeg skar mig selv, svarer June.

Gruppen taler lidt om, hvorvidt June kan få noget ud af at skrive, når hun er nede.

– Andre steder er det et tabu at tale om at skade sig selv, men her kan de tale åbent om det. De kan tale om det at skade sig selv på samme måde som man taler om at pudse sko, siger Marianne.

I begyndelsen var der i høj grad tale om udveksling af gode råd, som at man tit kan jage stemmerne væk ved at høre musik.

– Men efterhånden som de kender hinandens gode råd, kommer det kun periodevis op i gruppen, siger Marianne.

Fortællerunden er nået til Anders.

Han er ved at uddanne sig til tømrer og har været i gang med en skoleperiode, som han flere gange før har opgivet på grund af sygdommen.

– Jeg fik det dårligt igen, og nu har jeg fået en privatlærer. Jeg kan ikke klare larmen, når jeg sidder sammen med de andre, men det har overrasket mig meget og gjort mig meget ked af det, fordi jeg troede, jeg kunne klare det, siger han.

– Hvad var det, der skete, da du fik det dårligt, spørger Marianne.

– Det var bare som om, det hele blev

blankt for mig. Som om alt oppe i hovedet var ved at smuldre... Tidligere har jeg udviklet en psykose, når jeg har været i skole, og det vil jeg ikke denne gang. De andre gange har jeg været standhaftig eller dumdristig og sagt til mig selv: „Du kan godt“. Nu siger jeg: „Det er ude af mine hænder. Jeg er nødt til at stoppe“.

– Hatten af for det, hatten af for det, Anders, udbryster Pukki.

Anders smiler.

– Ja, men jeg kan ikke lade være med at tænke på, at de andre, der kun er 18-19 år godt kan klare det. Og så kan jeg ikke, selv om jeg er 27 år.

– Men så kan du prøve at spørge dig selv om, hvor mange af de andre, der hører stemmer og har det at kæmpe imod, siger Pukki.

Ud over de ugentlige møder får medlemmerne i Stemmehørergruppen en telefonliste, som de blandt andet kan bruge til at lave gensidige ringeaftaler.

Læs *Socialpædagogens tema om psykiatri og recovery* på www.sl.dk/tema

Selvhjælpsgrupper for stemmehørere

Det socialpsykiatriske botilbud Slotsvænget i Lyngby har taget initiativ til den omtalte selvhjælpsgruppe for stemmehørere, men de i alt otte medlemmer bor forskellige steder. Både på andre socialpsykiatriske botilbud og i egen bolig. På længere sigt er det meningen, at Stemmehørergruppen skal være helt brugerbaseret, så de brugere, der er længst fremme i processen styrer møderne.

Slotsvænget og selvhjælpsgruppen samarbejder om at etablerer et landsdækkende Stemmehørernetværk i Danmark, der blandt andet har til formål at etablerer selvhjælpsgrupper over hele landet. Der blev holdt stiftende generalforsamling i oktober 2005.

Yderligere oplysninger fås via denne artikel på www.sl.dk/socialpædagogen.

Flere enlige får julehjælp

Igen i år stiger antallet af enlige mødre, der må bede om hjælp til at holde julen. Tallet er steget markant de seneste år, og igen i år melder Frelsens Hær, Kirkens Korshær og Mødrehjælpen om en stigning. Ifølge Kristeligt Dagblad oplever Mødrehjælpen også, at flere og flere kommer igen, og det tyder på, at mange enlige mødre sidder fast i dårlige økonomiske kår. I Frelsens Hær siger informationschef Lars Lydholm, at det er loftet over kontanthjælpen, der har lagt yderligere pres på familierne, der må have hjælp, hvis det skal være noget at fejre jul for.

jni

Masser af hjælp til udviklingshæmmede

Der er masser af muligheder for at inddrage hjælpemidler i arbejdet med udviklingshæmmede. Nu har Hjælpeinstituttet lavet en samlet oversigt over området – en lille bog på 76 sider, der præsenterer de mange hjælpemidler og giver ideer til, hvordan de kan inddrages i arbejdet med den udviklingshæmmede. Det handler om både indretning og konkrete hjælpemidler, der kan gøre hverdagen både lettere og bedre og øge den udviklingshæmmedes selvstændighed. Bogen med den mundrette titel 'Hjælpeinstituttet til mennesker med udviklingshæmning' fås hos boghandleren eller på www.hmi.dk/forlag. Pris: 150 kroner.

jni

De frivillige går sammen

Frivilligt Forum – det er navnet på en ny landsdækkende sammenslutning af frivillige organisationer på det sociale område. Et sådant forum har i en årrække eksisteret i København, men nu bliver ideen landsdækkende, og 12. november blev den landsdækkende organisation stiftet i Odense. Foreløbig bor den på det 'gamle' forums hjemmeside på www.frivilligtforum.dk. Idemændene bag initiativet mener, at der mangler en samlet stemme for de svage i samfundet, der er uafhængig af staten. Frivilligt Forum skal give organisationerne og deres brugere en skærpet profil i den offentlige debat og bedre muligheder for at påvirke den politiske proces. Samtidig skal de enkelte organisationer dog stå fast på deres egen identitet.

jni

Julekrydsen

OMSTRIDT BEHANDLING AF UNGE	FOR-NAV N	KVINDE HAN- BIER	BØR GRAVIDE UNGDÅ	KEND- BØGST.	SPANIEN	MALER	LINE	FOR- NAVN	RAMMES STADIG FLERE AF		DAMP	GAFTV	ILT	STIL- HED	SNART EKS- NÆST- FORMAND
BERTEL- HAARDER- UDSPIL															
ALMIN- DELIG					LÆRE SKUE- SPILLER								TO ENS		
VOKSET					FODTØJ			TO NE							STOF- FET
STED- ORD			FOR- SVINDER 31/12 2006												
RYGE			NÆSTER SLUTTE				DESSERT SKURET			TALE- RØR PÅLÆG					
1000					TONER JAP. FORF.			DER					FLOD SVIM- MEL		
ØJNE		LYS- KILDE FLOD							OLIERE						
VÆRK- STED					HAR TEM- PERAMENT SOM EN SICILIANER	SEN UD- FLUGT FOR- SVINDE									
KLOSTER- LEDER					BARE COGNAC- BETEG.			HOLMEN					NEDBØR		
ENTER- TAINER			STRID- EMNE I SL SKRIDE												FOR- BILLED- LIGE
FISKE- UDSTYR					FIKSE					FOR- NAVN VEDRØ- RENDE					
KARAK- TER		INDTOG KURS			VÅD- OMRÅDE STIRRER			FARVE BRIT. KOMIKER					PLAN		
PAR- TIKEL			HENSIGT GENLYD				MENINGS- MÅLER FORNAVN				FACON				
NUL	JAG FILM- PRIS			BALTER TALE- LÆRE					GR. TEGN DYR						
BE- MÆRK		ARTIKEL ENERGI						IND- TAGER ENORM					LARGE SKIBS- BETEG.		
FARVESTOF													COOL		
KONGE													MÅLERE		
NY SL-FORMAND I ÅRHUS				FAMILIE- MEDLEM 1505						INSEKT					IDEN- TISKE
OVER			STEDNAVN BØR MAN IKKE OPGIVE				FRUGTER LEFLE						STRØM		
													OSEDE		
SL'S VALG- KAMP- SLOGAN		USIKKER- HEDEN MUSIK- STIL							MAD- DING STRYGE				KURS		
NUMMER		RÆKKE GRINE			VIA MEN			DET HELE FORBUND					INGEN- TING		ANB. ANONYM
				OPPE I TIDEN											
BE- HANDLE								VÆSNET							

Løs årets Julekryds og vind en præmie. Vi udlodder en flaske vin til hver af tre vindere, som vi udtrækker blandt indsendte, korrekte løsninger.

Send den udfyldte krydsordsopgave senest den 24. december til SL, Broelæggerstræde 9, 1211 København K. Husk at udfylde kuponen med navn og adresse.

Med ønsket om en glædelig jul fra Socialpædagogens redaktion

Navn: _____

Adresse: _____

Det ser mageligt ud, men der er intet mageligt over Lisbeth Jensens arbejde for sine egne og andre udviklingshæmmedes ønsker og behov for ligestilling. Det er en indsats helt i Bank-Mikkelsens ånd, mener priskomiteen.

Bank-Mikkelsens Pris

Prisen uddeles af N.E. Bank-Mikkelsens Mindefond til mennesker, der sætter deres liv og kræfter ind på at gøre det mere normalt og menneskeligt værdigt at være forskellige. Bank-Mikkelsen var forsorgschef i Statens Åndssvageforsorg i 1959-1970 og arbejdede for at skabe en tilværelse så nær det normale som muligt for mennesker med handicap. Mindefonden blev grundlagt 1993.

Hun ved, hvor skoen trykker

ULF-formand Lisbeth Jensen fik Bank-Mikkelsen Prisen 2005. Hun peger på med- og selvbestemmelse som de næste års vigtigste udviklingsområde – ikke mindst for personalet

Af Jens Nielsen
Foto: Vibeke Toft

HÆDERSPRIS ■ Da Lisbeth Jensen fik at vide, at hun var indstillet til at få N.E. Bank-Mikkelsen-prisen, tænkte hun, at det kunne da ikke passe. Og da hun fik at vide, at hun fik prisen, blev hun mildest talt overrasket.

– Ja, hvorfor skulle det lige være mig? Der er da så mange andre, siger hun beskedent.

Men med sit mangeårige arbejde som formand for ULF, Udviklingshæmmedes Landsforbund, fortjener Lisbeth Jensen prisen mere end nogen anden.

„Der er nogle, der mener, at visse af vores

medborgere ikke kan tale deres egen sag. Men Lisbeth har vist, at det ikke er en korrekt forestilling. Hun har på fremragende og letforståelig vis demonstreret, at den, der selv har skoen på, også bedst ved, hvor den trykker“, hedder det videre.

Og indlysende nok er ULF-formanden glad for det skudsmål:

– Det er da rart med sådan en anerkendelse og et bevis på, at arbejdet ikke har været forgæves. Vi bliver både hørt og taget alvorligt. Der var ikke mange, der troede, det kunne lade sig gøre at samle de udviklingshæmmede, da vi startede ULF i 1993, siger hun.

Hun opfatter derfor prisen som et skulderklap til sig selv og til ULF.

– Det vigtigste er, at vi har fået slået vores navn fast i ministeriet – vi bliver nævnt og fremhævet af socialministeren. Vi gør indsigelse og brokker os, når loven ikke virker. Og når vi fremlægger vores sag på møderne, bliver der lyttet, siger Lisbeth Jensen.

I forhold til medlemmerne, de udviklingshæmmede, har en stor del af indsats-

sen været fokuseret på selv- og medbestemmelse:

– Vi lærer vores medlemmer at sige fra over for personalet og lærer dem at gøre det uden at være rædde for, hvad der sker bagefter. Det gør vi blandt andet på kurser, hvor udviklingshæmmede selv fortæller om deres hverdag, og så arbejder vi med at øge deres forståelse derfra, fortæller Lisbeth Jensen.

– Men selv- og medbestemmelse er jo nogle elastiske begreber, og vi lægger forskellige betydninger i dem, og det nytter ikke, at vi fortæller vores medlemmer, at de kan bestemme det og det, hvis de så kommer hjem til botilbuddet og får at vide af personalet, at det kan de i hvert fald ikke. Så vi skal arbejde mere med at skelne mellem de forskellige slags indflydelse. Man har jo ikke medbestemmelse på det hele. Tror man det, bliver man bare forvirret og irriteret, siger hun.

Og selv om der er sket meget på området, så er der lang vej endnu:

– Vi er nået dertil, hvor brugerne ikke

De blev valgt

Ved kommunal- og regionsvalget den 15. november, blev en stribe SL-medlemmer valgt ind i de nye by- og regionsråd. Her kan du se, hvilke af dine kolleger, der blev valgt

Poul Poulsen, Assens Kommune
De Radikale

Børge Nielsen, Bogense Kommune
Socialdemokraterne

Kurt Christensen, Bogense Kommune
Venstre

Gitte Blume, Faxe Kommune
Socialdemokraterne

Joss Bisschof,
Faaborg Midtyn Kommune
Socialdemokraterne

Flemming Møller, Gribskov Kommune
SF

Bodil Pedersen, Holstebro Kommune
Socialdemokraterne

Karsten Filsø, Holstebro Kommune
SF

Tina Naldal Nielsen,
Horsens Kommune
Socialdemokraterne

Torben Densen,
Kalundborg Kommune
SF

Poul Edvard Larsen
Kalundborg Kommune
SF

Inge Berg Hansen,
Kalundborg Kommune
Socialdemokraterne

Frank Hedegaard
Københavns Kommune
SF

Erling Prang, Ny Silkeborg Kommune
Socialdemokraterne

Søren Dysted Nielsen
Næstved Kommune
Socialdemokraterne

Gitte Hededam, Odsherred Kommune
Socialdemokraterne

Henrik Qvist, Region Midtjylland
Enhedslisten

Jørn Christensen, Region Sjælland
SF

Claus Jørgen Meiner
Ringkjøbing-Skjern Kommune
De Konservative

Metin Kavak, Slagelse Kommune
Socialdemokraterne

E. Bjørn Nielsen, Sorø kommune
Socialdemokraterne

Niels Ole Bennedsen
Sønderborg Kommune
Socialdemokraterne

kan nå længere. Nu skal der holdningsændringer til i personalet og i forvaltningerne. Vi er som udviklingshæmmede gået fra at være passive til at være aktive, og det giver personalet en ny rolle, som de skal vænne sig til, siger Lisbeth Jensen.

Hun mener, at personalet dels er bange for, hvad deres arbejde skal være, og dels er bekymret for, om de giver den hjælp, de skal. Derfor handler det om at blive bedre til at se, hvem der har brug for hjælp, hvornår de har det – og så i øvrigt lade den enkelte selv komme og bede om hjælp.

ULF er på den baggrund i færd med at arrangere en konference, hvor et panel af udviklingshæmmede skal kunne udspørges af politikere, forvaltningsfolk og socialarbejdere, der på den måde kan hente hjælp hos 'eksperterne'.

Lisbeth Jensen tror, at selv- og medbestemmelses-diskussionen også bliver det vigtigste i de kommende år – ikke mindst fordi kommunalreformen i ULF's øjne indeholder risikoen for, at udviklingshæmmede igen flyttes sammen i større enheder, som fører til større isolation for den enkelte.

– Det vil vi ikke være med til, og det vil vi holde øje med, lover prismsmodtageren.

jni@sl.dk

SL's Arbejds-skadeenhed

Har du været udsat for en arbejdsskade – og har brug for støtte, kan du kontakte Arbejdsskadeenheden i SL, Brolæggerstræde 9, 1211 København K, telefon 3396 2800 mandag- fredag mellem kl. 10-15.

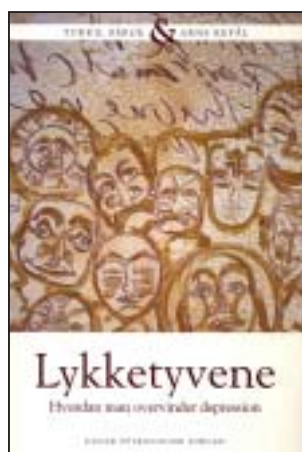
På SL's hjemmeside www.sl.dk kan du i menuen Arbejdsmiljø blandt andet finde pjecen „Er du kommet til skade“.

Et pluk af relevante fagbøger

Redigeret af Jens Nielsen

Lykketyvene

Af Torkil Berge og Arne Repål

Hvordan overvinder man depression, spørger forfatter bag denne prisbelønnede norske bog. De er begge specialister i klinisk psykologi, og bogen er en rejse ind i depressionens ensomhed, hvor man, som det beskrives i forordet, risikerer „at dø af tørst med et glas vand foran sig“ – frarøvet al sin lykke og livskraft. I det hele taget møder forfatteren den deprimerede og de mennesker, der er omkring vedkommende, med indsigt, forståelse og masser af billeder på den depressive tilstand. Bogen fik altså den norske dokumentar- og fagbogspris Arthur Holme-slants Prisen for sin formidling, og den giver læseren – den deprimerede, de pårørende og andre – mulighed for at forstå sammenhænge og for at se udveje, og der

er konkrete støtte- og handlingsanvisninger.

Udkommet på Dansk Psykologisk Forlag. 304 sider, 278 kroner.

Professionsidentitet i forandring

Af Tine Rask Eriksen og Anne Mette Jørgensen (red.)

Hvad vil det sige at være pædagog, lærer eller sygeplejerske? Hvad er det, der betyder noget for, hvordan man opfatter sin egen – og andres – profession? Og hvad er det for faktorer, der påvirker professionernes identitet? Det er temaet for denne antologi, der delvist er oppe i de høje teoretiske luftlag, men også ser konkret på forskellige professioner. Det handler blandt andet om den viden, de forskellige professioner tilegner sig, og hvordan de forvalter den viden. Den ydre anledning til at kaste sig over emnet har været indførelsen af professionsbacheloruddannelsen i 2001, som for alvor ændrede grundlaget for for eksempel de sociale og pædagogiske uddannelser. Men hvordan vil ændringen slå igennem i praksis? Hvordan vil de ændrede opfattelser af professionen påvirke den måde, arbejdet organiseres på ude på arbejdspladserne, og hvilke vidensformer kan indgå i de nye uddannelser. Det ser bogen nærmere på.

Udkommet på Akademisk Forlag. 272 sider, 269 kroner.

Det man siger er man selv

Af Torben Næsby (red.)

Det, man hører, er man selv, siger de i radioen... I virkeligheden pædagogiske praksis er det ikke altid, man selv gør, som man siger. Og her kommer pædagogisk udviklingsarbejde så ind i billedet. I denne bog prøver de fem forfattere, der alle er undervisere ved Skipper Clement Seminariet, at indkredse de begreber og metoder, der gennem udviklingsarbejdet gør det muligt at sætte ord på praksis. Og dermed at kunne få ord og handling

til at hænge bedre sammen, og det er smart, eftersom pædagoger hele tiden skal kunne begrunde deres handlinger og henføre dem til et fælles værdigrundlag. Forfatterne er enige om, at praksisviden er en særdeles kompleks størrelse, at den ikke kan være objektiv i ordets almindelige betydning, men at forståelse derimod er bundet til den helt konkrete sag eller situation – deraf titlen på bogen: Det, man siger, er man selv.

Udkommet på Skipper Clement Seminariets Forlag. Kan bestilles på www.scsem.dk. 160 sider, 140 kroner.

Lokale liv, fjerne forbindelser

Af Laura Gilliam, Karen Fog Olwig og Karen Valentin (red.)

I disse „Studier af børn, unge og migration“, som er undertitlen på bogen, stiller skarpt på en af globaliseringsens meget synlige følger: de mange børn og unge, der ikke vokser op samme sted på kloden som deres forældre eller bedsteforældre. Ikke mindst i Danmark er der i disse år voldsom fokus på disse børn og unge. I denne bog præsenteres en række af de studier, der er lavet i børnenes levevilkår og i det kulturlandskab, de vokser op i og er med til at forme. Grundideen er, at kultur ikke bare er et resultat af nationale eller etniske fællesskaber, men at den skabes hele tiden i dagligdagen og i det sociale liv – der, hvor mennesker mødes. Bogen kigger mest på danske forhold, men ind-

drager eksempler fra kloden rundt, og den henvender sig til for eksempel socialarbejdere, der ønsker mere viden om, hvad der er i spil i mødet mellem kulturen og dens børn.

Udkommet på Hans Reitzels Forlag. 304 sider, 325 kroner.

Tag en rap beslutning og deltag i to gode faglige dage:

Socialpædagogiske dage 2006 - om struktur og synlighed

Faglighed i en forandringstid

har vi kaldt temaet for de to faglige dage den 13. og 14. marts på Hotel Nyborg Strand. Den nye kommunale struktur understreger, at vi som socialpædagoger skal blive bedre til at fastholde, udvikle og synliggøre vores faglige profil.

Programmet for Socialpædagogiske dage 2006 var med i Socialpædagogen nr. 23, der udkom fredag den 18. november.

Men du kan også klikke ind på [www.sl.dk/socialpædagogiske dage](http://www.sl.dk/socialpædagogiske-dage). Her kan du læse mere om indhold og pris.

**Tilmeldingsfristen er udskudt til den 15. januar 2006.
Så – på gensyn!**

Med venlig hilsen fra arrangørerne

Af **Brian Kjærulff**,
faglig konsulent
og **Preben Bøgelund**,
leder af Botilbuddet
Kragelund

Læserbreve:

Socialpædagogen er forpligtet til at optage alle læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 400 ord, svarende til cirka 2.000 anslag. Læserbreve med injurerende indhold kan afvises.

Synspunkter:

Bringes efter en redaktionel vurdering. Vi optager kun synspunkter fra medlemmer og abonnenter. Synspunkter må højst fylde 2.000 ord svarende til cirka 10.000 anslag.

Læserbreve og synspunkter der bringes i bladet offentliggøres også på internettet.

Vi modtager helst indlæg pr. e-mail: redaktionen@sl.dk, men indlæg kan også sendes til: Socialpædagogen, Brølæggerstræde 9, 1211 Kbh. K, tlf. 3396 2800.

Deadline for læserbreve til nr. 1/06 er mandag den 2. januar 2006 kl. 12.00.

Udvikling gennem formidling

I disse år er målrettet kompetenceudvikling på det socialfaglige felt måske et af de vigtigste begreber for kommuner og amter. Offentlige institutioner bliver mødt med krav om kompetenceudvikling, og den politiske dagsorden dikterer åbenhed og kendskab til processer og metoder i de enkelte tilbud

Evalueringsrapporter og udviklingsprojekter bliver fremstillet i store mængder for at leve op til de politiske krav. Men er det altid nødvendigt at have eksterne konsulenter til at lave eksempelvis udviklingsprojekter, eller kan ledelse og medarbejdere derimod selv lave kompetenceudvikling og evaluering af egen praksis?

Brugerindflydelse i hverdagen

Botilbuddet Kragelund var i foråret 1998 en realitet. 14 beboere og lige så mange medarbejdere havde til opgave, at opstarte et nyt døgntilbud i Århus Amt. Et halvt år efter fik botilbuddet tilført midler fra 15M puljen og startede projektet „Udvidet brugerindflydelse i botilbuddet Kragelund“. Det overordnede formål var, at medarbejdere og beboere skulle udvikle begrebet brugerindflydelse i praksis.

For medarbejderne gjaldt det i første omgang om at arbejde med egne barrierer og etiske problemstillinger i det faglige arbejde. Brugerindflydelse handler i høj grad om forskydninger af magtbalancer mellem medarbejdere og brugere i forhold til traditionel psykiatri. Det stiller store krav til ens faglighed og personlighed. For beboerne handlede det om, at de i så høj grad som muligt brugte deres ret til indflydelse i botilbuddet samt i deres eget liv. Arbejdet mandede ud i en lang række værdibaserede metoder, som fik indvirkning på det pædagogiske arbejde.

Mod afslutningen af det treårige projekt oplevede vi flere og flere socialpsykiatriske tilbud efterspørge viden om praksiserfaringer med brugerindflydelse. Disse efterspørgsler, samt et ønske om en bredere forståelse af egne processer i botilbuddet over de sidste tre projektår, resulterede i et nyt projekt under navnet „Vidensopsamling og formidling af brugerindflydelse“.

Projektet havde altså to hovedformål. Eksternt skulle botilbuddets formidling medvirke til en udbredelse og kvalificering af brugerindflydelse i andre socialpsykiatriske tilbud. Internt skulle vidensopsamlingen, samt formidling af egen praksis, medvirke til, at såvel beboere og medarbejdere fik en bredere forståelse af de processer, der foregår i botilbuddet.

Projektet havde altså to hovedformål. Eksternt skulle botilbuddets formidling medvirke til en udbredelse og kvalificering af brugerindflydelse i andre socialpsykiatriske tilbud. Internt skulle vidensopsamlingen, samt formidling af egen praksis, medvirke til, at såvel beboere og medarbejdere fik en bredere forståelse af de processer, der foregår i botilbuddet.

Et idékatalog er ingen facitliste

Fra begyndelsen var det vigtigt for os, at inddrage de medarbejdere og beboere, der havde lyst til at være en del af projektet. Dette gjorde vi ved at nedsætte en tænketank, hvis opgave var at generere ideer til den kommende proces. Resultatet blev et idékatalog, delt op i otte grupper med henholdsvis en erfarings- og vidensdel og i en formidlingsdel som overskrift.

En beskrivelse af de arbejdsprocesser, der var gældende i de forskellige grupper, vil

føre for vidt her. Vi vil her koncentrere os om at beskrive oplægsgruppens arbejde og udvikling.

Opægsgruppen opgave var i første omgang at udvikle et undervisningsprogram. Dette blev i høj grad inspireret af botilbuddets egen proces i forhold til udvikling og implementering af brugerindflydelse. En analyse af botilbuddets arbejde i det forrige projekt viste et forløb, der kunne bruges i undervisningsøjemed og være til inspiration for andre.

Vi havde fra starten en oplevelse af, at tilhørerne mest var interesserede i at høre, hvordan vi i botilbuddet havde gjort, da vi skulle arbejde med udvikling af brugerindflydelse og derefter overføre dette til egen praksis. Dette er måske forståeligt, men det er og bliver at springe over hvor gærdet er lavest. Ud fra denne metode ville man ikke få det langstrakte, procesorienterede udviklingsarbejde med og processen ville ikke blive en integreret del. Derfor udviklede vi undervisningsprogrammet ud fra tre af følgende lige store parametre: Tænkning, metode og proces.

Tænkning forstået som ens værdigrundlag, menneskesyn, personlighed, faglighed og etik. Det er så at sige alt det, man indeholder som menneske, og som man bruger, når man agerer eller udtrykker sin holdning. Spørgsmålet „hvorfors skal vi indføre brugerindflydelse?“ bliver vigtig at stille sig selv i denne proces.

Metode er ens handling, strategi eller praksis. Hvordan laver vi metoder, der passer til vores værdier og vores praksis?

Proces, hvor man skal føre beslutningerne om brugerindflydelse ud i praksis. Det er altså konkret, hvordan man gør. Det var altså vigtigt i undervisningsforløbet ikke bare at fokusere på metodebeskrivelser og praksismanualer. Lige så vigtigt var det, at få tilhørerne til at reflektere over, hvorfor brugerindflydelse er vigtig, og hvilken størrelse denne repræsenterer hos en selv, på ens arbejdsplads og i det omgivende samfund.

Fra ord til virkelighed

Socialpsykiatrien har lige siden dens start søgt at definere hvad, der er dens kerne, og hvilke værdier den repræsenterer. Der er arbejdet meget med dette, og overordnet har socialpsykiatrien vel fundet sit fundament i en humanistisk forståelsesramme. Men det betyder ikke, at socialpsykiatrien hermed endegyldigt har fundet sit ståsted og sin retning. Der mangler stadig en kontinuel

udvikling, før end socialpsykiatrien kan ligestilles med den forskning og udvikling, der sker inden for den mere traditionelle psykiatri. Vi tror, at ledelse og medarbejdere i de respektive tilbud har et stort ansvar i udviklingen af værdier og metoder ved hjælp af dokumentation, beskrivelser og refleksioner over egen praksis. Men hvordan udføres denne refleksion i dagligdagen af beboere og medarbejdere?

I mange år har det været udbredt at bede evalueringskonsulenter om at udarbejde rapporter over ens faglighed og praksis. Ligeledes findes der en del metoder, der hver især giver sit bud på, hvordan praksisbeskrivelse bedst gøres.

Men det afgørende bliver i sidste ende, om beboere og medarbejdere tager de velmente ord til sig. Bliver de en integreret del af en selv og ens arbejde, og bliver de en del af det at bo på et socialpsykiatrisk tilbud? For at dette skal lykkes, bliver det vigtigt og afgørende at følge evalueringerne og metodeudviklingsskemaerne op med konkret udvikling af praksis.

En af opdagelserne under de to års projektarbejde og afholdelse af oplæg for talrige socialpsykiatriske tilbud var, at vi automatisk begyndte at reflektere over egen praksis. Vi begyndte at spørge os selv om, hvorvidt det, vi formidlede nu, også var praksis, som den så ud i botilbuddet. Eller om det formidlede var det billede af en virkelighed, vi gerne ville have i botilbuddet, men som ikke eksisterede. Denne refleksion blev i høj grad vedkommende og en integreret del af en selv. Disse tanker blev flittigt diskuteret i botilbuddet og resulterede senere i en intern undersøgelse af egen praksis under navnet „Gør vi det, vi tror, vi gør?“.

Hele processen omkring formidling af viden til andre praktikere har sat en del spor. Dels på den personlige proces i form af at blive en habil formidler. Dels igennem at få styrket sin faglighed igennem en vedkommende refleksion.

For at socialpsykiatriske tilbud rundt omkring i landet skal fortsætte med at udvikle sig og undgå stagnation er det vigtigt, at ledelse, medarbejdere og beboere konstant tager værdier, metoder og praksis op til overvejelse. Praksisformidling til andre er absolut en metode, der i botilbuddet Kragelunds verden har vist sig at være frugtbar.

Du kan på www.botilbuddetkragelund.dk downloade rapporten „Formidling-refleksion-udvikling“.

PKA bedst i Europa

Socialpædagogernes pensionskasse PKA modtog den 1. december The IPE Award for bedste medlemsservice og kommunikation blandt de europæiske pensionsfonde. IPE lægger i bedømmelsen vægt på, at PKA har fokus på gennemsigtighed og åbenhed på www.pka.dk. På den åbne del af siden kan man følge pensionskassens økonomiske udvikling. Medlemmerne kan logge sig på og se egne data og egen korrespondance med pensionskassen. Den kan også beregne konsekvenserne af ændringer i deres pensionsforhold. Det giver medlemmerne et fuldt overblik over både pensionskassen og egne pensionsforhold.

Imp

Indgreb mod eksport af sociale problemer

Det skal ikke længere være muligt for kommunerne at tørre dyre sociale klienter af på hinanden ved at undlade at gribe ind. Et lovforslag fra regeringen skal sikre, at kommunerne griber ind, hvis der for eksempel er mistanke om overgreb mod børnene. Hvis familien flytter, og det umiddelbart efter bliver nødvendigt for den nye bopælskommune at skride til tvangsfjernelser af børn, så skal fraflytningskommunen betale fjernelsen. Med loven håber regeringen, at der ikke længere vil være nogen økonomisk begrundelse for ikke at gribe ind.

jni

Skal-opgaver er ikke skal-tilbud

Når en kommune overtager et skal-tilbud med kommunalreformen, overtager den også de forpligtelser, der er over for de børn, der ved overtagelsen er tilknyttet institutionen eller tilbuddet. Men herefter gælder forpligtelsen ikke mere, mener Kommunernes Landsforening (KL). Det fremgår af et notat fra KL, hvor det slås fast, at kommune A altså ikke efter 1. januar 2007 har pligt til at stille pladser til rådighed for kommunerne B, C og D, selvom de alle tidligere havde adgang til det amtslige tilbud. Det er herefter op til mellemkommunale aftaler, hvem der kan bruge pladserne, skriver KL.

jni

Har vi glemt omsorgspligten?

Birgit Torndahl Pedersen
socialpædagog
(Modtaget d. 22.11.2005)

SL's Etiske Udvalg mener, at fordi prostitution ikke er ulovligt, skal handicappede hjælpes til prostituerede for at få opfyldt deres seksuelle ønsker og behov. Fordi noget ikke er forbudt, kan det aldrig deraf sluttes, at det er tilladt, endsige, at det er etisk rigtigt. Etik handler jo om, hvordan alle involverede påvirkes.

Det er heller ikke forbudt at få børn. Hvad mener Etisk Udvalg om de udviklingshæmmede, der gerne vil have børn? Det skal vi vel støtte dem i. Og hvis det ikke kan lykkes ad naturlig vej, så skal vi hjælpe dem til at få foretaget kunstig befrugtning. Ellers er det jo diskrimination.

Nej, etik kan aldrig handle om den ene parts ønsker og behov på bekostning af andres. Det må i så fald hedde erotik. Hvis

Etisk Udvalg er der til at fortælle os – og bruger som målestok – at hvad der ikke er forbudt, og hvad der er brugerens ønsker og behov, det er vi forpligtet til at hjælpe til at opnå, så er der ikke brug for etiske overvejelser. Så hvad skal vi med et etisk udvalg?

Vi har måske glemt omsorgspligten i forhold til resten af vore medmennesker. Pædagoger er uddannede til at vurdere det pædagogiske arbejdes sammenhæng med samfundsmæssige forhold, og vi kan ikke vurdere brugerens ønsker og behov alene ud fra en isoleret egosynsvinkel. De handicappede må på venteliste ligesom alle andre mennesker, der er henvist til offentlige tilbud, og som går med frustrerede behov og venter tre uger på at få et bad eller i halve år på en diskusoperation – og det er jo en selvfølge, at der er offentlige tilbud til at indfri denne fundamentale menneskeret, som sex er.

En anden vinkel på problemstillingen er, at uopfyldte følelsesmæssige behov søges dækket ad andre kanaler, og der opstår psykologisk afhængighed af sex, mad, drikke, underholdning osv. Pædagogens fornemmeste opgave er at overflødig gøre sig selv, så vi problematiserer den enkelte brugers behov for sex, mad osv. i stedet for at se på, hvad vi kan gøre gennem en følelsesmæssig relation til brugeren. Det er følgen af, at vi har mikset livsverden og systemverden. Jeg har brug for, at Etisk Udvalg i SL synliggør de etiske dilemmaer, vi dermed står i hver dag, samt åbner lovgivernes øjne for, hvad nedskæringer og deraf følgende instrumentalisering gør ved os og vore brugere, og hvordan den breder sig som ringe i samfundet.

Evidensundersøgelsen – part 1

Af Søren Magnussen,
leder af Vilde Læreprocesser
(www.vildelaereprocesser.dk)
(Modtaget d. 4.12.2005)

Vagn Michelsen, leder af SLs socialfaglige afdeling, lover i sidste nummer af *Socialpædagogen*, at SL gerne vil fremme den evidensbaserede undersøgelse, som Kirsten Nissen (*Socialpædagogen* nr. 20) og jeg foreslår igangsat – nemlig en undersøgelse, der skal kikke på eventuelle positive virkninger for marginaliserede piger, af ikke at blande unge af begge køn på en døgninstitution.

Vagn udtaler dog endvidere, at SL ikke selv direkte vil være med til at definere og finansiere et sådan forskningsprojekt. Jeg synes, det er en lidt defensiv måde at være avantgarde i evidensforskningen – men nok om det.

Kirsten Nissen skriver meget ærligt og redeligt i *Socialpædagogen* nr. 23, at hun ikke aner, hvordan man kan skrue et forsk-

ningsdesign sammen i forhold til hendes foreslåede undersøgelse, og at hun derfor vil overlade det til forskerne. Jeg er nu af den overbevisning, at det er godt, at vi praktikere kommer lidt mere på banen og ikke bare overlader alt til forskerne. Jeg vil derfor forsøge at „tyvstarte“ undersøgelsesdesignet lidt, inden SL har fremmet projektet så meget, at det er blevet en realitet.

Så lad os begynde at kikke lidt på nogle af forudsætningerne for, at vi kan snakke evidens.

Ja, først må Kirsten Nissen lige fortælle, hvilke døgninstitutioner for piger, hun refererer til i *Socialpædagogen* nummer 20. Ellers kan vi ligesom ikke komme videre i processen – vi har jo brug for institutionernes accept, inden vi kan gå i gang med projektbeskrivelse og ansøgning om finansiering.

Vi har nu brug for helt uafhængige forskere, til at stå i spidsen for vores undersøgelser.

Nordisk Campbell Center har desværre

for nylig konkluderet, at det nærmest er umuligt på verdensplan at finde en helt uafhængig, evidensbaseret MST undersøgelse – men forhåbentligt kan det i Danmark lade sig gøre at finde forskere, der, i modsætning til alle os almindelige mennesker, ikke har forskellige personlige (for eksempel økonomiske og karrieremæssige) interesser i det ene eller det andet.

Vi har derefter brug for kommuner/sagsbehandlere, der er med på henvise „blindt“. De må altså ikke på forhånd vide, om pigerne efter en udredning visiteres til en ren pigeinstitution eller til en institution med blandede køn. Jeg vil også mene, at det er nødvendigt at have en ekstra kontrolgruppe af piger, som kommunen skal henvise til et helt andet tilbud (for eksempel dagtilbud), hvis pigen ved lodtrækning bliver udtrukket hertil.

Fortsættelse følger i næste nummer af *Socialpædagogen*.

Dobbeltmoral ... eller?

Elsebeth Berthelsen
Socialpædagog
Kalundborg
(Modtaget d. 24.11.2005)

I *Socialpædagogen* nr. 23 var der et indlæg fra SL's Ethiske udvalg vedrørende handicappedes brug af ludere. Det fremgår, at udvalgets medlemmer mener, at handicappede og udviklingshæmmede har ret til at få hjælp til at opsøge ludere. Skulle den daglige hjælper/pædagog takke nej til denne opgave, bør lederen af institutionen formidle kontakten!

... Stakkels ham, han må så lige tage stilling til, hvad det er for en person, han ønsker den handicappede frekventerer.

- Skal det være hende, der som barn blev misbrugt af faderen, naboen og onklerne?

- Skal det være hende fra det alkoholiserede, voldelige og kærlighedsløse hjem, der passede mor og søskende fra 8 års alderen?

- Skal det være hende fra Østeuropa uden fremtid, men med ryggen fuld af blå mærker fra alfonsens „kærlige hænder“?

- Skal det være hende fra Thailand, som blev solgt af sin mor og nu lever „under jorden“ uden opholdstilladelse, uden mulighed for lægehjælp og uden at kunne ét ord dansk?

- Eller skal hun vælge en frysende narkoluder med huller i armen og snot i næsen?

Det Ethiske Råd kan måske hjælpe ham med at vælge?

Jeg tillader mig at udbede om en meget god forklaring på, hvordan Etisk udvalgs syn på handicappedes brug af ludere og udvalgets tilskyndelse til, at vi som personale skal formidle kontakten – på nogen måde kan stemme overens (som påstået i

indlægget) med SL's overordnede politiske holdning – som er, at man ønsker at hindre trafficking (handel med kvinder) og prostitution!

Ligner det dobbeltmoral?

PS. Ironisk nok, var der under indlægget fra Etisk udvalg en rubrik fra SL's arbejds-skadeenhed med teksten: „Er du kommet til skade på jobbet“?

Ja... skader bliver ludere påført hver dag, på sjæl og legeme, men hvem kerer sig om det?

... I hvert fald ikke SL's Ethiske udvalg.

Kære Elisabet

Nej, for mig at se er det ikke dobbeltmoral.

En af ideerne bag Etisk Udvalg er, at udvalget diskuterer pædagogiske problemer og dilemmaer ud fra en etisk dimension. Vi håber, at vi på denne måde kan fremme etikdebatten i faget.

Debatten i Etisk Udvalg skal være med til at sikre, at etikken tænkes med ind i den socialpædagogiske indsats. Den skal skabe opmærksomhed omkring de etiske aspekter i den sociale lovgivning og sætte fokus på socialpædagogers måde at forvalte loven på – både internt blandt SL's medlemmer og eksternt blandt myndigheder og samarbejdspartnere.

Etisk Udvalg er ikke en dommerkomite, men et debatforum. Etisk udvalgs udtalelser fremkommer normalt ved konsensus. Hvis udvalgets medlemmer ikke er enige, skal alle synspunkter fremgå af udtalelsen. Etisk udvalgs udtalelser er vejledende og har ingen juridiske konsekvenser. Udvalgets holdninger skal ikke godkendes i Ho-

vedbestyrelsen eller Forretningsudvalget. Derfor er udvalgets udtalelser ikke nødvendigvis udtryk for SL's officielle holdning.

I efteråret har *Socialpædagogen* bragt en række artikler om handicappede og seksualitet. Samtidig har Socialdemokraternes ligestillingsordfører foreslået, at socialministeriets vejledning ændres, så handicappede og ældre ikke længere kan få hjælp til at kontakte prostituerede.

Det er på denne baggrund, man skal se Etisk udvalgs udtalelse. Vi har vægtet etiske værdier som handicappedes selvbestemmelse og ligestilling. I forlængelse heraf har vi drøftet socialpædagogernes rolle. Et enigt udvalg står bag udtalelsen.

Udtalelsen skal altså ses i lyset af mennesker med funktionsnedsættelsers ret til ligebehandling. Dette perspektiv valgte vi, da den aktuelle debat gik på ændring i socialministeriets vejledning om seksualitet – uanset handicap. I Danmark er det i dag hverken ulovligt at prostituere sig eller benytte prostituerede.

Alene at ændre seksualvejledningen vil efter vores opfattelse være et udtryk for diskrimination af mennesker med funktionsnedsættelser. Vi har diskuteret diskrimination – ikke for eller i mod prostitution. Hvis straffelovgivningen derimod blev ændret til et generelt forbud mod at benytte prostituerede eller drive prostitution, er der ingen tvivl om, at etisk udvalg ville vurdere sagen helt anderledes.

Venlig hilsen
Sven Erik Mikkelsen
Formand for Etisk Udvalg

Os imellem

Efterlysning vedrørende historisk projekt om institutionen Karens Minde (1880-1980)

Jeg arbejder for øjeblikket på en bog om Karens Mindes historie. Karens Minde blev oprettet som asyl i København 1880. Hvilke mennesker var det, der blev udskilt til „asyl“? Hvilken tilværelse fik de, og hvad kan deres historie få os til at overveje i nutiden m.h.t. tilbud undervisningsmæssige og beskæftigelsesmæssige tilbud til sårbare grupper.

Jeg vil med denne henvendelse meget gerne i forbindelse med personer, der enten som pårørende eller som ansatte har viden om institutionen Karens Minde. Kontakt mig venligst enten pr mail: biki@get2net.dk eller pr. telefon: 3670 7130.

Venlig hilsen
Birgit Kirkebæk

Køn, arbejde og pædagogik

Vera – Tidsskrift for pædagoger sætter i sit seneste nummer fokus på kønnet og det pædagogiske arbejde. I forordet står der „Mange peger på det ønskelige i at få uddannet og ansat flere mandlige pædagoger, både af hensyn til kvaliteten i det pædagogiske arbejde og af hensyn til det kollegiale samarbejde. Men er der nogle væsentlige forskelle på den måde, pædagogisk arbejde varetages på, når vi ser på det i forhold til køn?“ Det er nogle af de spørgsmål, Vera undersøger.

Vera udgives af BUPL og SL og koster 280 kroner årligt. Kan bestilles på www.vera.dk

Imp

Tovholder til handicappede

Der er mindst 100.000 danskere, der på grund af deres handicap er afhængige af offentlig hjælp. Men alt for mange dem har meget svært ved at finde rundt i paragraffer og regler, og de kunne godt have brug for en tovholder, der kunne samle alle de mange tråde en sag på handicapområdet tit har. Det er en af ideerne i et debatoplæg fra Socialministeriet, 'Fra sagsmappe til menneske'. Her fortæller 10 handicappede om deres møde med 'systemet', ligesom forældre til handicappede børn beretter om besværlighederne med at hitte rundt i rettighederne. Debatoplægget kan findes på www.social.dk.

jni

Nordisk konference

Fremtidsperspektiver for det sociale arbejde i Norden, den 3. – 5. april i Norge

Målgruppen for denne konference er bred og omfatter socialpædagoger/socialarbejdere og andre, som arbejder på forskellige niveauer inden for børn- og ungeområdet, handicapområdet, forebyggende arbejde, psykiatriområdet, forvaltninger, uddannelsessteder og forskningsfeltet i hele Norden.

Arrangører er Nordisk Forum for Socialpædagoger (NFFS), sammenslutningen af nordiske fagforbund for socialpædagoger og Nordiske Sosionomforbunds Samarbejdskomite (NSSK), sammenslutningen af nordiske fagforbund for socialrådgivere. En af NFFS og NSSK's målsætninger er at arrangere nordiske faglige konferencer hvert andet år. Norge er værtsland for denne konference, og det er Fellesorganisasjonen for barnevernpædagoger, sosionomer og vernepleiere (FO), som har ansvar for at planlægge og gennemføre konferencen.

Læs mere om konferencen og hent det fulde program med tilmeldingsblanket og praktiske oplysninger på www.sl.dk, klik ind på fag og uddannelse og herefter internationalt samarbejde, internationale arrangement. Eller rekvirer materiale hos SL, Ghita Hjarne, gh@sl.dk.

Tid, sted og pris

Den 3. – 5. april 2006 på Thon Arena Hotel i Lillestrøm. Deltagergebyret er 500 norske kroner. Hotel og forplejning koster 3.395 norske kroner. Dertil skal lægges rejseomkostninger.

Tilmeldingsfrist

Fristen er den 1. februar 2006. Tilmelding kan fra midten af december ske til de norske arrangører via FO's hjemmeside www.fobsv.no, via email eller ved at indsende tilmeldingsblanket.

SL-medlemmer kan søge støtte

Du kan få tilskud til at deltage. Send en ansøgning til SL, Ghita Hjarne, senest den 16. januar 2006.

Rettelse

I faktaoplysningerne i slutningen af anmeldelsen af Oskar Plougmands bog „På skolehjem i 70'erne og 80'erne i Socialpædagogen nr. 24 er der fejl i såvel telefonnummer som e-mailadresse.

Forlaget Dimons korrekte telefonnummer er 3963 0146, og den rigtige e-mailadresse hedder: oskaro@tiscali.dk

Læserbreve:

Socialpædagogen er forpligtet til at optage alle læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 400 ord, svarende til cirka 2.000 anslag. Læserbreve med injurerende indhold kan afvises.

Synspunkter:

Bringes efter en redaktionel vurdering. Vi optager kun synspunkter fra medlemmer og abonnenter. Synspunkter må højst fylde 2.000 ord svarende til cirka 10.000 anslag.

Læserbreve og synspunkter der bringes i bladet offentliggøres også på internettet.

Vi modtager helst indlæg pr. e-mail: redaktionen@sl.dk, men indlæg kan også sendes til: Socialpædagogen, Brolæggerstræde 9, 1211 Kbh. K, tlf. 3396 2800.

Deadline for læserbreve til nr. 1/06 er mandag den 2. januar 2006 kl. 12.00.

Har pædagoger noget at gøre i ældreplejen?

Strandhotellet Vejers den 20. og 21. marts 2006

Baggrund: Pædagogens arbejdsfelt er i de senere år blevet udvidet med ansættelser i den kommunale ældrepleje. Der er således tale om en slags pionerarbejde som vi ønskes støttet og udviklet.

Mål: Vi vil prøve at få belyst den pædagogiske tilgang til arbejdet. Hvad er det vi kan bidrage med og hvordan får vi etableret det gode samarbejde med de øvrige faggrupper? Hvordan kan vi skabe et godt samarbejde til de pårørende? Hovedmålet skal være at vi medvirker til at skabe en værdig og indholdsrig livsafslutning.

Målgruppe: Medlemmer af SL der arbejder på Ældre- og Dagcentre og i opøgende teams på normalområdet og andre der har interesse for emnet.

Sted: Strandhotellet Vejers, Vejershavvej 104, Vejers

Pris: Indkvartering på enkeltværelse, kr. 1375,- alt inkl. Og indkvartering på dobbeltværelse kr. 1075,- alt inkl.

Gæster, med indkvartering på enkeltværelse, kr. 1775,- alt inkl.

Tidspunkt: Den 20. til 21. marts 2006

Tilmelding: Se tilmeldingskuponen

Deltagerantal: max 40

Program:

Mandag den 20. marts:

10.00-10.30 **Ankomst**

Kaffe og rundstykke med ost og pålæg.

10.30-10.40 **Velkomst**

ved Jytte Juul, Netværksledelsen

10.40-12.30 **Har pædagoger noget at gøre i Ældreplejen**

ved Helle Krog Hansen og af kollega Jan Jaap Rothuizen

a: Hvilke kvaliteter kendetegner den pædagogiske medarbejder?

- Helle Krog Hansen vil have os til at være bevidste om hvad der er vi er/kan og vil som pædagoger?
- Hvordan adskiller vi os fra og kan supplere andre faggrupper.
- Hvordan kan man vise de eksisterende personalegrupper, hvad en pædagog er, dvs.
- Hvordan markerer vi i dagligdagen, at der sker noget når man ansætter en pædagog?

b: Hvilken viden skal man have om aldring og alderdom

- Vi vil komme ind på den særlige viden der er nødvendig og tale om de forskellige belastninger der kendetegner men-

sker på et plejehjem. Her taler vi f.eks. fysisk svage personer, ældre med psykiske problemer, ældre med demens, ældre med en anden kulturel baggrund osv.

12.30-14.00 **Frokost og strække ben pause**

14.00-15.00 **Det tværfaglige samarbejde**

Ved Jan Jaap Rothuizen

Hvordan etablere vi det gode samarbejde til andre faggrupper.

15.00-15.30 **Kaffepause**

15.30-17.00 **Jobbeskrivelser og jobprofiler**

Ved Afdelingsleder Dorte Lomholt, Møllehjemmet i Auning

Jeg fortæller om den proces der har ført os frem til det resultat vi har i dag, nemlig den kompetenceplan som ligger her og nu. Jeg vil prøve at gennemgå hele kompetencebeskrivelsen på konferencen samt komme med de erfaringer som vi har fået ved, at arbejde ud fra denne.

18.30-19.30 **Middag**

21.00- Kaffe og kage

Tirsdag den 21. marts

08.00-09.00 **Morgenmad**

09.00-10.15 **Kald fortællingerne frem**

ved Lektor Jens Peter Madsen og musikeren Erling Hjernø

Forestillingen "Børneliv - en erindringscollage" Barndomserindringer, hvordan får man dem frem og hvad kan de bruges til?

10.15-10.30 **Kaffe**

10.30-11.45 **"Fortællende samvær i det sociale og pædagogiske arbejde"**

Jens Peter Madsen fortsat

Foredrag med efterfølgende debat om det fortællende samvær i ældreplejen.

12.00-13.00 **Frokost**

13.00-14.00 **Hvordan kommer vi videre?**

Ved Helle Krog Hansen

- Hvordan får man etableret nogle sparringspartnere, netværk?
- Hvordan fastholder og udvikler man sin faglighed?
- Hvilke visioner kan man opstille for ældreomsorgen, når man ser det i et pædagogisk lys

14.00-14 45 **Skal der stiftes et fagligt netværk for medlemmer af SL der arbejder på normalområdet?**

Ved Jytte Juul og Poul Svendborg Sørensen, Ældre-netværket

14.45-15.00 **Evaluering og afrejse**

Tilmelding til konferencen: „Har pædagoger noget at gøre i ældreplejen“ den 20. og 21. marts 2006

Navn: _____

Adresse: _____

Tlf.: _____ cpr. Nr: _____

Arbejdsplads: _____ EAN nr. (skal udfyldes) _____

Jeg vil bo sammen med: _____ Jeg ønsker enkeltværelse:

Tilmeldingen senest 5/1-2006 til: Socialpædagogernes Landsforbund, att.: Kurt Schimmell, Brolæggerstræde 9, 1211 Kbh. K, mrk.: Ældre-netværket ældreplejen

OBS! Du kan også tilmelde via www.sl.dk/ældre

Landsmøde 2006

SL's faglige netværk for Pædagoger der arbejder med Døve

Den 4. og 5. marts 2006

Bliver Døve hørende? Cochlear Implant opererede

Temaer:

Børn, unge og voksnes psykiske og sociale udvikling efter en operation.
Hvilke pædagogiske udfordringer, stiller det til os pædagoger? 14.15 - 15.00
15.15 - 16.00

Sted: Vildbjerg Fritidscenter, Stadionvej 3, 7480 Vildbjerg.
www.sportscenter.dk

Tilmeldingsfrist: 1 februar 2006.

Pris: Medlemmer af SL: 1010 kroner. Medlemmer af andre organisationer: 1450 kroner.

Arrangør: Netværksgruppen for Pædagoger der arbejder med Døve.

Program

Lørdag d. 4. marts

10.30	Indskrivning	
11.00 - 11.15	Velkomst af Netværksbestyrelsen	
11.15 - 12.15	Børn og unge med funktionsnedsættelser og deres deltagelse i samfundets fællesskaber. V/ Ditte Sørensen, socialfaglig konsulent i SL	
12.15 - 13.15	Frokost	10.00 - 10.45
13.15 - 14.00	Erfaringer og forskning af børn og unges sprogtil-egnelse og sprogudvikling, efter en CI operation og indflydelse på den sociale integration i hørende miljø. v/Dorthe Bleses. Projektleder for Projektet Dansk-sproglig udvikling hos døve og hørehæmmede børn,	10.45 - 11.30 11.30 - 13.00 13.00 - 14.00 14.00 - 15.00 15.00

Forskningsadjunkt PHD Odense Universitet.
www.humaniora.sdu.dk/boernesprog/

Dorthe Bleses forsat.

Integration af CI operede børn i folkeskolen, set i forhold til det sociale og personlige plan.
V/ Elinor Brunnberg

Elinor Brunnberg forsat.

Sportsaktiviteter efter eget valg.

Middag

Underholdning af Back to Back

Søndag d. 5. marts

09.00 - 09.45	Fokus på CI til børn - udviklingen fra 1993 til 2006. Hvad betyder ændrede kriterier for tildeling af CI til børn sprogligt og socialt? Hvordan kommer tildeling af CI til mange børn til at skabe udfordringer for pædagogerne i fremtiden? Hvordan kommer tilbudet til døve børn til at se ud i fremtiden? v/ Birgitte Frank Audiologopæd. Børn med CI og kommunikation. www.danaflex.com/ny_viden/htm Birgitte Frank forsat
	Landsmøde og valg til netværksledelsen. Peter og Anders Lund Madsen. Hjernen og kommunikation. Frokost Evaluering (skemaer skrives og afleveres) Netværksgruppen siger farvel.

Tilmeldingsblanket til Landsmøde 2006 i SL's faglige netværk for Pædagoger der arbejder med Døve, den 4. og 5. marts 2006

Navn _____ cpr. nr. _____

Adresse _____ postnr. og by _____

Tlf. privat _____ tlf. arbejde _____

Arbejdssted _____

Stilling _____

EAN nr.: (skal udfyldes) _____

Dobbeltværelse _____ Jeg ønsker at dele værelse med: _____

Enkeltværelse kan kun anvises i specielle tilfælde

Har du behov for tegnsprogstolk (ja / nej) _____ Ankommer du fredag eller lørdag: _____

Sendes til Kurt Schimmel SL, Brolæggerstræde 9, 1211 København K. Du kan også tilmelde dig på www.sl.dk/kalender

Kontakt og kommunikation med personer som har en sindslidelse

4 ugers fagspecifik kursus afholdes som 4 moduler af hver en uges varighed:

- 1) Grundbegreber vedr. kontakt og kommunikation. Kontaktens betydning for menneskelig udvikling.
- 2) Psykiske lidelser i et udviklingspsykologisk og dynamisk perspektiv, objektrelationsteorien.
- 3) Jeg-styrkende kommunikation.
- 4) At tage lederskab for en relation.

Målgruppe:	Ansatte indenfor eller i tilknytning til social-psykiatrien.
Undervisere:	Karna Bøllingtoft, ergoterapeut og psykoterapeut. Inger Poulsen, sygeplejerske og psykoterapeut.
Deltagerbetaling:	13.750,- kr.
Tilmelding:	Inden 19. februar 2006.
Holdstørrelse:	Min.: 16, max.: 21. (tilmeldte optages i den rækkefølge de tilmelder sig)
Tid og sted:	I ugerne 13, 24, 35 og 39 i 2006, i alt 4 x 30 timer på hverdage fra 9.00-15.00. På Odense Socialpædagogiske Seminarium.

Odense Socialpædagogiske Seminarium

Banetvej 3 • 5200 Odense V • Tlf. 66 66 78 73 • Fax 66 16 71 69 • CVR no. 47702125

Uddannelse i kognitiv terapi

Buemann & Wattar, Kognitivt Psykologcenter tilbyder 2 uddannelser indenfor kognitiv terapi.

Uddannelserne henvender sig til personer, der arbejder indenfor social- og sundhedssektoren, på hospitaler, på institutioner eller lignende og som ønsker at fremme deres faglige kompetencer.

1-årig uddannelse i kognitiv terapi

Uddannelsen er rettet mod deltagere som ønsker en grundlæggende viden om kognitiv terapi og dens anvendelsesmuligheder.

Informationsmøde torsdag d. 19. januar 2006 kl. 17-18:30

4-årig uddannelse til psykoterapeut

Uddannelsen er rettet mod deltagere som ønsker at uddanne sig til kognitiv psykoterapeut, og opnå en dybere viden om kognitiv terapi i teori og praksis.

Informationsmøde torsdag d. 2. februar 2006 kl. 17-18:30

Deltagere som har taget den 1-årige uddannelse i kognitiv terapi – eller en lignende grunduddannelse – kan fortsætte på år 2 af den 4-årige uddannelse til psykoterapeut.

Ønsker du yderligere information om uddannelserne, eller vores andre kurser og workshops i kognitiv terapi, kan du kontakte os på telefon 33 11 22 84 eller sende os en e-mail på info@buemann-wattar.dk

Buemann & Wattar, Kognitivt Psykologcenter

Holbergsgade 14, 4.th.

1057 København K

www.buemann-wattar.dk

DET SAMFUNDSVIDENSKABELIGE FAKULTET
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Åbent Universitet/Open University Masteruddannelser og kurser på Institut for Antropologi

Master i Sundhedsantropologi

– En master med fokus på sundhed og sygdom i et socialt og kulturelt perspektiv

...samarbejde med Århus Universitet – næste forløb september 2006

Master i Antropologi og Velfærd

– En master med fokus på socialpolitiske problemstillinger og deres sociale, kulturelle og historiske sammenhæng

...samarbejde med Den Sociale Højskole i København – NY masteruddannelse – første forløb september 2006

Information

www.sundhedsantropologi.dk

www.anthro.ku.dk

Meritstudier & Åben uddannelse
Studievejledningen tlf. 35 32 34 53
mette.meldgaard@anthro.ku.dk
tlf. 35 32 34 61

Informationsmøde

Mandag den 9. januar 2006
15-17 i lokale 5.0.40 på
Institut for Antropologi,
Øster Farimagsgade 5,
1353 København K

Læs hvad pressen skriver om det sociale område – læs Dagny – www.sl/dagny

Kalender

Omtale i vores aktivitetskalender må højst fylde 50 ord, dvs. arrangementets titel, tid og sted, deltagerbetalning, optagelseskriterier og frister.

20. december kl. 9-16

Kurser for tillidsrepræsentanter og ledere om kommunalreformen (dag 2)

Sted: FOA, Japanvej 2, 4200 Slagelse
Arr. SL Storstrøm og Vestsjælland

28. december kl. 13.30-16.30

Juletræsfest

Sted: Vejgårdhallen, Vejgaard Torv, Aalborg.
Arr. SL Nordjylland

28. december kl. 13-16

Juletræsfest

Sted: Skibhus 17:48, Buchwaldsgade 48, 5000 Odense C.
Arr. SL Fyn og Seniorklubben

10. januar 2006 kl. 16-19

Opstartsmøde til „Studiekreds“

Sted: SL Vejles lokaler, Baghuset, Dæmningen 36, 7100 Vejle.
Arr. SL Vejle

19. januar 2006 kl. 9-15.30

Kursusdag: Bearbejdning af voldsomme episoder

Sted: Nyborg
Yderligere oplysninger:
www.vold-som-udtryksform.dk
Arrangør: Vold som Udtryksform og Fyns Amt

23.-27. januar 2006

Højskoleophold på Tisvilde højskole

Sted: Tisvilde højskole lige ved Tisvilde Station
Arr. „Seniorerne“ i Københavns Amt

9. februar 2006 kl. 9-15.30

Kursusdag: Bearbejdning af voldsomme episoder

Sted: Viborg
Yderligere oplysninger:
www.vold-som-udtryksform.dk
Arrangør: Vold som Udtryksform og Viborg Amt

23.-24. februar

Kursus om diagnostik og behandling af borderlinopatier

2-dages kursus i København med cand. psyk., psykoteraapeut MPF Lars Sørensen. For behandlere. Tilmelding senest 1.1.2006. Pris 2.250 kr. Arr.: Psykoteraapeut Foreningen.

Yderligere oplysninger
www.psykoteraapeutforeningen.dk

9. maj – 10. maj 2006 samt 7. september 2006

Kursus i Sundhedsøkonomi

Kursusledelse: DSI Institut for Sundhedsvæsen.

Sted: Hindsgavl Slot, Hindsgavl Allé 7, 5500 Middelfart, (internat den 9.-10. maj 2006).
Amtsrådsforeningen, Amternes Hus, Dampfærgevej 22, 2100 København Ø, (eksternat den 7. september 2006).

Kursusafgift: kr. 9.800 ekskl. moms. Kursusafgiften inkluderer ophold (internat 1 nat) og forplejning, 1 opfølgingsdag (eksternat), samt alt kursusmateriale. Kursisterne må selv dække eventuelle rejseudgifter.

Tilmeldingsformular kan rekvireres ved henvendelse til kursussekretær Anni Bilsbo (direkte telefon 3529 8449) eller på vores hjemmeside www.dsi.dk.

Kursusbeskrivelse (6 sider) kan rekvireres samme steder.

8.-9. marts og 8. juni 2006

Kursus i Arbejdsgangsanalyser, 2 moduler

Sted: 1. modul (internat): Comwell Borupgaard, Snekkersten

2. modul (eksternat): DSI Institut for Sundhedsvæsen, København.

Kursusafgift: Kr. 9.800,- + moms.

Tilmelding: senest 10. januar 2006. Tilmeldingen er bindende.

Efter tilmeldingsfristens udløb får kursisten meddelelse om optagelse samt faktura.

Arr.: DSI Institut for Sundhedsvæsen, tlf. 3529 8400, e-mail dsi@dsi.dk, www.dsi.dk

26.-27. april

Kursus om aggression, vrede og vold

2-dages kursus med Heiner Steckel, Dipl. Päd. og kroppsykoteraapeut. For behandlere. Til-

melding senest 1.3.2006. Pris kr. 2500. Kurset foregår på engelsk.

Arr.: Psykoteraapeut Foreningen.

Yderligere oplysninger

www.psykoteraapeutforeningen.dk

5.-6. maj

Psychotherapy and the Quest for Happiness

2-dages kursus med den engelsk-hollandske eksistentielle psykoteraapeut og filosof Emma van Deurzen. For behandlere. Tilmelding senest 1.3.2006. Pris kr. 3.100 inkl. frokost. Kurset foregår på engelsk.

Arr.: Psykoteraapeut Foreningen.

Yderligere oplysninger

www.psykoteraapeutforeningen.dk

9.-11. maj

3-dages workshop om komplicerede tabsprocesser

3-dages internat med psykoteraapeut MPF Marianne Davidsen-Nielsen. For behandlere. Tilmelding senest 1.3.2006. Pris kr. 6.950.

Arr.: Psykoteraapeut Foreningen.

Yderligere oplysninger

www.psykoteraapeutforeningen.dk

4.-6. september

3-dages workshop om komplicerede tabsprocesser

3-dages internat med psykoteraapeut MPF Marianne Davidsen-Nielsen. For behandlere. Tilmelding senest 1.3.2006. Pris kr. 6.950.

Arr. Psykoteraapeut Foreningen.

Yderligere oplysninger

www.psykoteraapeutforeningen.dk

28.-29. september

Sexologi for psykoteraapeuter

2-dages kursus med cand. mag. & psych. Bo Møhl, ledende psykolog på Rigshospitalet i København, tidligere mangeårig medarbejder på Sexologisk Klinik samme sted. For psykoteraapeuter og lignende behandlere. Tilmelding senest 1.8.2006. Pris kr. 2.450 inkl. frokost.

Arr. Psykoteraapeut Foreningen.

Yderligere oplysninger

www.psykoteraapeutforeningen.dk

DEN SOCIALE DIPLOMUDDANNELSE – med fokus på tværfagligt samarbejde

Er du socialformidler, socialrådgiver, pædagog, lærer, sygeplejerske eller lignende med to års relevant erhvervs erfaring og har lyst til en videreuddannelse, så er Den sociale diplomuddannelse måske noget for dig.

Yderligere oplysninger og brochurebestilling

Kontakt

Do Stenstrup
tlf. 38 14 52 52
ds@dfhnet.dk
eller se
www.dfhnet.dk

Uddannelsen udgør et studenterårsværk og kan tages som deltidsstudium med undervisning én dag om ugen. Ønsker du ikke at tage hele uddannelsen, er det muligt at tage et eller flere valgmoduler.

Uddannelsen består af fem moduler og et afgangspjekt, hvoraf de fire moduler er valgfri:

- Videnskabsteori og teorier om sociale forhold – obligatorisk
- Metode i kommunikation og supervision
- Organisationsteorier og organisationsudvikling
- Tværfagligt socialt arbejde
- Projekt- og udviklingsarbejde, dokumentation og evaluering
- Omsætning og implementering af teori og metode i socialt arbejde med ældre og demente
- Aldring og demens
- Samspillet mellem etik, jura og psykologi i arbejdet med ældre og demente
- Afgangspjekt

Danmarks
Forvaltningshøjskole
Lindvangs Allé 10
2000 Frederiksberg

Danmarks Forvaltningshøjskole

SOLUND MUSIK-FESTIVAL informerer!!!

Tilmelding af Brugerbands:

Fælles for scenerne: I bestiller 1 tilmeldingsblanket pr. band.

Optræden på store scene: I skal sende bånd, cd eller videobånd.

Optræden på teltscenen: Ingen specielle krav.

Tilmeldingsblanket kan hentes på

www.solundfestivalen.dk eller kontakt:

Niels Sørensen, Villavej 32, 8660 Skanderborg,

Telefon 86 52 57 46, bedst efter kl. 16.00.

Tilmeldingsblanket sendes retur senest den 16. januar 2006.

Festivalen år 2006 afholdes den 6.- 7.- 8. juni.

(OBS! Billetsalget starter mandag den 6. marts kl. 09.00 på tlf. 86 52 55 66).

Vil du vide mere om festival 2006, så tjek www.solundfestivalen.dk eller læs i S81, SOCIALPÆDAGOGEN og LEV i slutningen af februar.

www.sl.dk – hjemmesiden om socialpædagoger

Nordjylland

Direkte telefonnr. til A-kassen
Fra 1.1.2006 har A-kassen sit eget telefonnummer. Så skal du i kontakt med A-kassen skal du ringe på tlf. nr.: 99 30 75 30

Ny åbningstid

Fra 1.1.06 har vi øget kontoret åbningstid. Den nye åbningstid gælder for faglig afdeling og A-kassen:

Mandag lukket

Tirsdag kl. 09.00 - 12.00 & 12.30 - 15.00

Onsdag kl. 09.00 - 12.00 & 12.30 - 15.00

Torsdag kl. 12.30 - 17.00

Fredag kl. 09.00 - 12.00 & 12.30 - 14.00

I dette tidsrum er der åben for telefoniske og personlige henvendelse.

Nordjylland

Kontoret i julen

Kontoret er åben mellem jul og nytår på alle hverdage fra kl. 9 - 12.

Vejle, Ribe og Sønderjylland

Julelukning

Kredskontorerne i Vejle, Ribe og Sønderjyllands amter holder lukket i julen fra fredag den 23. december til den 1. januar. Begge dage incl.

Fyn

Juletræsfest

**Onsdag den 28. december
2005 kl. 13.00-16.00
i Skibhus 17:48**

SL Fyn og Seniorklubben indbyder atter til juletræsfest for alle medlemmer.

Ligesom sidste år finder juletræsfesten sted i Skibhus 17:48, Buchwaldsgade 48, 5000 Odense C. Der er parkering ved Kvickly's parkeringsplads - indkørsel af Nørrevænget.

Traditionen tro, vil der være alt det, der hører sig til - STORT juletræ, orkester, 12 julenisser, godteposer og sodavand til børnene. Endvidere kan der købes øl, vand, kaffe/the og pølser samt amerikansk lotteri.

Kom og vær med til en rigtig god og velbesøgt juletræsfest - tag endelig rigtig mange børn/børnebørn med.

Seniorklubben står for den praktiske afvikling af programmet.

Vi ønsker alle en god jul og et godt nytår fra SL Fyn og Seniorklubben. Skriftlig tilmelding med oplysninger om navn, antal voksne og børn til juletræsfesten sendes til SL Fyn, Danmarksgade 16, 5000 Odense eller på e-mail fyn@sl.dk **SENEST den 20. december 2005.**

På gensyn

SL Fyn og Seniorklubben

Husk at aflevere frigørelsesattest til a-kassen inden 10 hverdage efter, du er startet på deltidsarbejde - hvis du vil have supplerende dagpenge.

København

Københavns amt „Seniorerne“ Højskoleophold

Vi er stolte af at kunne tilbyde jer et rigtigt „kup“. Et 5 dages højskoleophold på Tisvilde højskole til en uhørt billig pris. Højskolen ligger lige ved Tisvilde station, og der er rigtig gode togforbindelser fra København.

Fra mandag den 23. januar til fredag den 27. januar får vi fuld forplejning og en emneuge fyldt med musik, og hvis du har lyst også naturoplevelser. Du skal kun selv betale vin/øl og vand til maden.

Emnet for ugen er: Musikalsk fest-fyrværkeri, hvor der både er jazz, irsk aften, klassisk musik, operakonzert og orgelkoncert i Vejby kirke, alt ved LIVE.

Der er begrænset deltagerantal, så beslut dig hurtigt.

Normal pris 2695,00 kr., tilbudspris 1395,00 kr. i dobbeltværelse og 1695,00 kr. på enkeltværelse. Ved tilmelding får du tilsendt programmet for ugen og en giro, der skal indbetales senest den 3. januar 2006.

Tilmelding og yderligere spørgsmål til Kirsten Friis, 3616 1013.

Det er da udsalg, der vil noget, vi glæder os til 5 dages samvær.

SL hilsen

„Bestyrelsen“, Københavns Amt

Har du tænkt dig at opsigte dit arbejde? Så spørg a-kassens lokalkontor om du har en „gyldig grund“. Hvis du ikke har det, medfører opsigelsen, at du får karantæne eller mister din dagpenget.

Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup

TELEFON
39 45 45 45

Mandag-torsdag: kl. 8.30-16.00
Fredag: kl. 8.30-15.30

Pensionsordningen af 1976

Statens Regnskabsdirektorat
Borgergade 18, 1017 København K.
Telefon 33 92 88 00.

SL's ombudsmand

SL's Klagenævn

SL har sit eget uvildige klagenævn.

Klagenævnet skal sikre, at medlemmer, der mener, at der er begået fejl eller forsømmelser ved behandling af deres individuelle medlemssag - enten af amtskredsen eller af forbundet - kan få en upartisk instans til at vurdere sagen eller beslutningen, der er truffet af amtskredsbestyrelsen eller forbundet.

For at SL's klagenævn kan behandle en sag, skal klagemulighederne internt i SL være udnyttet. Sagen må endvidere ikke være rejst ved domstolene.

Klagenævnet består af en landsdommer samt to medlemmer af SL. Nævnet er uafhængigt af SL og dets udtalelser er vejledende.

Klagevejledning:

Der kan klages over sagsbehandlingen i SL i individuelle medlemssager, hvor medlemmet har en væsentlig, individuel interesse.

Klagefrist:

Klagen skal være SL/Klagenævnet i hænde senest fire uger efter at medlemmet har modtaget afgørelsen.

Amtskredsniveau:

Et medlem, der vil klage over fejl og forsømmelser i forbindelse med en sag, der er behandlet i amtskredsen, skal først klage til amtskredsbestyrelsen.

Forbunds niveau:

Hvis man er utilfreds med amtskredsbestyrelsens afgørelse, kan der herefter klages til SL's Forretningsudvalg.

Klagenævn:

Såfremt man er utilfreds med Forretningsudvalgets afgørelse, kan der efterfølgende klages til SL's Klagenævn.

Da klagenævnet har adresse udenfor SL, skal den skriftlige klage sendes til:

**SL's Klagenævn
c/o Mogens Kroman
Holmager 33
4171 Glumso**

Stillingsannoncer
skal sendes til
Datagraf
Auning AS
Energivej 75
8963 Auning
Tlf. 8795 5555
Fax 8795 5544

Vikarservice til dag- og døgninstitutioner

Kommer på hele Sjælland

Hammershusvej 77
4370 St. Merløse
Tlf.: 2745 8037
Fax: 5944 8037
info@best-choice.dk
www.best-choice.dk

Telefontid fra 06-24

VIKARDÆKNING I SØNDERJYLLAND

Vi tilbyder kvalificeret og kompetent vikardækning i dag-, døgn- og specielinstitutioner i Sønderjyllands Amt.

Vi dækker dags og døgnvagter samt længerevarende vikariater i hele Sønderjyllands Amt med pædagoger og pædagogmedhjælpere. Alle opgaver med pædagogisk indhold kan løses.

Kontakt os på nedenstående nummer eller aftal et uforpligtende møde med Søren på telefon: 25.61.14.45 / soren@detpaedagogisketeam.dk

VIKARBUREAUET DET PÆDAGOGISKE TEAM

St. Rådhusgade 15B, 6400 Sønderborg
Telefon 74.42.14.24 Fax 74.42.14.45

THE
Kempler INSTITUTE OF SCANDINAVIA A/S

Procesorienteret Pædagogik

- 18 dages efteruddannelse af ledere og medarbejdere.

Målgruppe: Socialrådgivere, sundhedsplejersker, pædagoger, lærere.

Afholdes: Hjernø Kursuscenter, 8700 Horsens.

Start: August 2006 - april 2007.

Pris: Kr. 35.950,- incl. kost og logi.

Udførligt kursusprogram fås ved henvendelse til Kempler Institut og på www.kempler.dk

CENTER FOR FAMILIETERAPI & EFTERUDDANNELSE
TORNØEGADE 32, 2. • 8300 ODDER • TELEFON 8654 4535 • INFO@KEMPLER.DK

Stillingsannoncer
skal sendes til
Datagraf, Auning AS

Energivej 75

8963 Auning

Tlf. 8795 5555

Fax 8795 5544

mail:

annoncer@datagraf.dk

Ferie på landet.

Her på SKOVLY tilbyder vi landboferie med specialindretning for handicappede. Vi har rammerne, I skaber selv indholdet.

I kan ride på vores nye ridebane, tænde bål, gå tur i skovene eller bare nyde solen i gårdhaverne.

I bor i jeres egen lejlighed med 4 eller 6 værelser, nye køkkener med opvaskemaskiner. To store badeværelser til hver lejlighed.

Ring efter vores brochure.

Skovly Landboferie

Tlf. 75 55 51 12

Red. Flemming Andersen
og Klaus G. Henriksen

Lærings
arenaet

Faglighed og praksis

En antologi om ungdomspædagogik. Hvordan bliver man en dygtig ungdomspædagog, der kan arbejde kvalificeret med udsatte unge?

Bogens bidragydere er praktisk arbejdende pædagoger, konsulenter, undervisere og forskere, der hver især giver deres bud på de udfordringer, der i dag findes på det ungdomspædagogiske område med inspirerende eksempler på forskellige former for praksislæring.

Se bogens indhold og forord på www.alinea.dk

ISBN 87-23-01955-7 · kr. 210,00 inkl. moms.

Alinea · Ewaldsgade 9 · 2200 København N. · alinea.dk · Fax: 3369 4660.

'Denne udmærkede bog henvender sig primært til pædagog- og lærerstuderende. 15 personer har bidraget med vægtige indlæg til forståelse af de barske arbejdsbetingelser pædagoger fungerer under.'

Lektørdtalelse marts, 2005

Den lærende pædagog

Pædagogiske kompetencer i praksis

Redaktion: F. Andersen og Klaus G. Henriksen

(11199) SOP25-2005

Socialpædagogen

Nordjyllands Amt

SL-kontor:

Skansevej 90B
9400 Nørresundby.
Tlf. 9812 9899 – fax 9812 9129.
E-mail: nordjylland@sl.dk
Hjemmeside: www.sl.dk/nordjylland
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag 9-13, onsdag 9-13, torsdag 13-17, fredag 9-13.
Amtskredsform.: Peter S. Kristensen.
Tlf. privat: 9883 8700.
A-kasse:
Tlf. 9812 9899.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Viborg Amt

SL-kontor:

Vendersgade 5, 8800 Viborg.
Tlf. 8661 3561 – fax 8662 8280.
E-mail: viborg@sl.dk
Telefontid: mandag-onsdag 10-13, torsdag 13-17, fredag lukket.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.
Amtskredsformand: Poul Ole Jensen.
Tlf. privat: 9787 5425
A-kasse:
Samme adresse som ovenfor.
Tlf. 8661 3200 – fax 8662 8280.
Telefontid: mandag-tirsdag 10-13, torsdag 13-17, onsd. og fredag lukket.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.

Århus Amt

SL-kontor:

Frichsparken,
Søren Frichs Vej 42, C, stuen
8230 Åbyhøj
Tlf. 8730 8590.
Fax 8619 3767.
E-mail: aarhus@sl.dk
Åbningstid: mandag 9.30-12, tirsdag-onsdag 9-12, torsdag 13-17, fredag lukket.
Amtskredsformand: Verne Pedersen.
Tlf. privat: 8655 0539.
A-kasse:
Tlf. 8730 8595.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Ringkøbing Amt

SL-kontor:

Knud Rasmussensvej 10,
7500 Holstebro.
Tlf. 9610 1100 – fax 9610 1109.
E-mail: ringkjoebing@sl.dk
Åbningstid: mandag 9.30-14.30, tirsdag og onsdag 9.30-13.00, torsdag 13-16, fredag lukket.
Amtskredsformand:
Kirsten Hornbæk.
Tlf. privat: 2045 2716.
A-kasse:
Tlf. 9610 1101.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor, dog mandag 9:30-12:00.

Vejle Amt

SL-kontor:

Dæmningen 38, 7100 Vejle.
Tlf. 7583 1199 – fax 7583 5115.
E-mail: vejle@sl.dk
Åbningstid: Tirsdag, onsdag og fredag 9-12.30, torsdag 12.30-17, mandag lukket.
Amtskredsformand: Hanne Ellegaard.
Tlf. privat: 7582 2028.
A-kasse:
Tlf. 7583 1199.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Ribe Amt

SL-kontor og A-kasse:

Kongensgade 35, 6700 Esbjerg.
Tlf. 7518 0066 – fax 7512 8700.
E-mail: ribe@sl.dk
Åbningstid: tirsdag, onsdag og fredag 9.00-12.30, torsdag 12.30-17.00, lukket mandag.
Personligt fremmøde helst efter aftale.
Amtskredsformand: Michael Madsen.

Sønderjyllands Amt

SL-kontor:

Skånevej 13, 6230 Rødekro.
Tlf. 7366 1940 – fax 7366 1939.
E-mail: soenderjylland@sl.dk
Åbningstid: tirsdag, onsdag og fredag 9-12.30, torsdag 12.30-17, mandag lukket.
Personligt fremmøde helst efter aftale.
Amtskredsformand: Poul Flack-Jensen.
Tlf. privat 2085 8828.
A-kasse:
Tlf. 7366 1948.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstider som ovenfor.

Fyns Amt

SL-kontor:

Danmarksgade 16, 5000 Odense C.
Tlf. 6611 0874 – fax 6590 6653.
E-mail: fyn@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 10-14.
Amtskredsformand: Susanne Døssing.
Tlf. privat 6610 7532.
Jobanvisning: tlf. 6611 0874.
A-kasse:
Tlf. 6611 0874.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Storstrøms Amt

SL-kontor:

Torvet 2, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 5484 1919 – fax 5484 1917.
E-mail: storstroem@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 10-14. Telefontid: 9.30-12 og 12.30-14.
Amtskredsformand: Marie Sonne.
Tlf. privat: 5671 1032.
A-kasse:
Tlf. 5484 1918.
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Hvor skal man henvende sig?
Alle henvendelser skal rettes til SL's amtskredskontorer.

Ved spørgsmål i forbindelse med arbejdsløshed og arbejdsløshedsdagpenge skal der rettes henvendelse til det lokale a-kassekontor.

Ved spørgsmål i forbindelse med efterløn (efterlønsbevis, overgang til efterløn, skattefri præmie etc.), skal der rettes henvendelse til efterlønsgruppen tlf. 8744 8550 alle hverdage fra 10-15.

Undtaget herfra er dog følgende: spørgsmål om medlemskab (ud- og indmeldelse, overflytning, navn/adresseændring, ændring i ansættelsessted, kontingent mv.) rettes til SL's hovedkontor (adresse og tlf.nr. se modsatte side). Forespørgsler kan rettes telefonisk, men alle ændringer bedes rettet skriftligt med angivelse af medlemsnummer (= cpr.nr.).

Vestsjællands Amt

SL-kontor:

Japanvej 3, 4200 Slagelse.
Tlf. 5856 5452 – fax 5856 5450.
E-mail: vestsjaelland@sl.dk
Hjemmeside: www.sl.dk/vestsjaelland
Åbningstid: Mandag lukket, tirsdag til torsdag 9-15, fredag 9-13.
Amtskredsformand: Jan Vium.
A-kasse:
Tlf. 5856 5452
Samme adresse som ovenfor.
Samme åbningstid som ovenfor.

Roskilde Amt

SL-kontor:

Hersegade 20, 1.th., postboks 614, 4000 Roskilde.
Tlf. 4636 7725 – fax 4634 6669.
E-mail: roskilde@sl.dk
Åbningstid: mandag, onsdag og torsdag 9.30-12 og 12.30-14, tirsdag 13-16, fredag lukket.
Amtskredsformand: Britta Leth Madsen.
A-kasse:
Tlf. 3525 0720.
Hejrevej 43, 5., 2400 København NV
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, lukket mandag.

Frederiksborg Amt

SL-kontor:

Østergade 6 B, postboks 100,
3400 Hillerød.
Tlf. 4820 9240 – fax 4820 9249.
E-mail: frederiksborg@sl.dk
Åbningstid: mandag-torsdag 10-14, fredag lukket.
Dagligt lukket fra 12-12.30.
Amtskredsformand: Elin Jensen.
A-kasse:
Tlf. 4820 9246.
Østergade 6, 1., postboks 177,
3400 Hillerød.
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag, ons-

dag og fredag 10-14.30, torsdag 14-16.
Dagligt lukket fra 12-12.30.
Personligt fremmøde gerne efter aftale.

Københavns Amt

SL-kontor:

Hejrevej 43, 5.,
2400 København NV
Tlf. 3525 0700 – fax 3525 0718.
E-mail: kbh-amt@sl.dk
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, mandag lukket.
Amtskredsformand: Uffe Torup Kristensen.
Tlf. privat: 4828 6755.

A-kasse:

Tlf. 3525 0720.
Samme adresse som ovenfor.
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, lukket mandag.

Bornholms Regionskommune

SL-kontor:

Storegade 38, 3700 Rønne.
Tlf. 5695 7136 – fax 5694 5204.
E-mail: bornholm@sl.dk
Åbningstid: mandag lukket, tirsdag-fredag 9-14.
Amtskredsformand: Niels Jørgensen.
A-kasse:
Tlf. 3525 0720.
Hejrevej 43, 5., 2400 København NV
Åbningstid tirsdag til fredag 9.00-13.30, lukket mandag.

Københavns og Frederiksberg Kommuner

SL-kontor:

Hejrevej 43, 5.,
2400 København NV
Tlf. 3525 0710 – fax 3525 0718.
E-mail: kbh-frb@sl.dk
Åbningstid: tirsdag til fredag 9-13.30, mandag lukket.
Amtskredsformand: Ole Larsen.
Tlf. privat: 3332 1819.
A-kasse:
Tlf. 3525 0720.
Samme adresse som ovenfor.
Åbningstid: tirsdag til fredag 9.00-13.30, mandag lukket.

Akassen København, Frederiksberg, Roskilde, Bornholm:
E-mail: slak@sl.dk

SLA – Efterlønsgruppen

Postboks 2480
Søren Frichs Vej 42 C, Stuen
8230 Åbyhøj
tlf. 8744 8550
E-mail: efterlonsgruppen@sl.dk
Åbningstid: alle hverdage fra kl. 10-15

Pædagogstuderendes LandsSammenslutning

Bredgade 25 F
1260 København K
Åbningstid: Mandag-onsdag 10-15, torsdag 10-17, fredag lukket.
Telefon: 3393 0911.

Socialpædagogen

Nr. 25 / 2005 / 16. december

Om at finde sin hylde

**15 forskellige beretninger om,
hvad det gør ved livet at være
anbragt på en døgninstitution**

Af Jens Nielsen

ANBRAGT ■ Tab, selv de største af slagsen, kan man komme sig over. Det kan tage lang tid, men det kan lykkes. Længslen, derimod, bliver siddende under huden, på sjælen.

Denne længsel og livet med den går som en rød tråd gennem 'Når man starter med minuspoint'. Den er udgivet af Foreningen af Danske Døgninstitutioner i anledningen af 100-året for Børneloven.

Bogen er sat sammen af 15 korte beretninger i jeg-form fortalt af 15 tidligere anbragte, der nu er mellem 21 og 100 år. Titlen er et citat fra den 100-årige Aage Nørfelt, der blev anbragt som spæd i 1905, da han var 14 dage gammel...

De 15 fortællinger er suppleret med korte rids af de 100 års arbejde med anbringelser og en introduktion til den lovgivning, der har været grundlaget.

Men det er de personlige beretninger, der suger opmærksomheden til sig. Det er fortællinger om børn, der på en gang søger over tabene, men også søger løsningsmuligheder og ofte finder den i kontakten med andre mennesker end deres mor og far.

Aage Nørfelt beretter om, hvordan han som 12-årig siger nej til at komme tilbage til sin biologiske far og foretrak at blive hos sine plejeforældre, forstanderparret på det børnehjem, hvor han blev anbragt i januar 1905.

Og om den dag, da han som voksen lå

Når man starter med minuspoint – 15 fortællinger fra 100 års anbringelser af børn og unge på døgninstitution. Af Allan Nagel (red.). Udgivet af Foreningen af Danske Døgninstitutioner. 104 sider, 100 kroner plus forsendelse. Købes ved henvendelse til FADD på tlf. 7683 3150 eller på bakkevej@bakkevej.vejleamt.dk. Foto fra bogens omslag fra Klinteberg Børnehjem omkring 1960.

med influenza derhjemme og blev opsøgt af sin mor, der i smug havde fulgt ham i årevis. Men han magtede tilsyneladende ikke at lukke længslen efter sin 'rigtige' barndom ind i sit liv, og dette møde blev det eneste, han havde med sin mor. Det fortryder han nu, men fortæller samtidig om sin trang til at frigøre sig fra sin historie:

– Jeg har gået med en hel masse minuspoint gennem livet – og det er helt givet, at jeg har villet avancere mig ud af det faktum, at jeg var et børnehjemsbarn i folks bevidsthed. Jeg kalder det Her-

komst-Traume... Det er som om, der er et lille hul, man ikke rigtigt kan få lappet, skriver Aage Nørfelt.

Andre beretninger i bogen viser, at der er mange forskellige måder at tackle anbringelsen på. Bogen forsøger ikke at give et objektivt billede af, hvordan det var og er at være anbragt. Men de personlige nedslag giver en rigtig god fornemmelse af, hvad det gør ved et menneske at starte med at være bagud – med minuspoint – og et billede af, hvor mange forskellige veje, der er gennem en anbringelse.

jni@sl.dk